

413.11

710

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Μ. ΠΙΛΑΡΟΣ
ΤΗ ΕΡΑΙΟΤΗΤΑ Ο
ΕΡΡΟΣ

413.11

710

Επιλογή μετά Φρονιάς Α. Μαμφερράτου

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Μ. ΠΙΘΑΡΑ

δ. ν.

επιλογή Βιβλίου
Μαμφερράτου

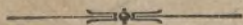
ΚΡΗΤΗ (Παραδόσεις και Γεωγραφία)

ΤΗΣ ΓΡΑ(Ο)Σ Ο ΣΩΡΟΣ

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ

ΑΠΟ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ

ΑΠΟΨΕΩΣ

ΧΟΡΗΓΙΑ:

ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΜΠΡΙΛΛΑΚΙ

Ανθυπομοιράρχου

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

— ΧΑΝΙΩΝ —

ΛΟΞ. έριθ. 19571

Χρονολ. Εισαγ. 11-3-1963

Εισκότης. Γεωγραφία Κρη

ριθ. 473 11/817

ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Η "ΠΡΟΟΔΟΣ,, Ε. Δ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ

1908

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Μ. ΠΙΘΑΡΑ

δ. ν.

ΤΗΣ ΓΡΑ(Ο)Σ Ο ΣΩΡΟΣ

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΑΠΟ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ
ΑΠΟΨΕΩΣ

ΣΟΡΗΓΙΑ:

ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΜΠΡΙΛΛΑΚΙ

Ἀνθυπομοιράρχου

ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Η "ΠΡΟΟΔΟΣ", Ε. Δ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΙ

1908

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE TRAY OF 20702

ΧΑΝΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΙΤΥΣΥΔΕ) - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ"

ΚΛΕΙΝΩ: ΦΙΛΟΛΟΓΩ:

ΦΙΛΕΛΛΗΝΙ ΤΕ ΚΑΙ ΦΙΛΟΚΡΗΤΙ

ΒΙΛΑΜΟΒΙΤΣ ΒΟΝ ΜΟΕΛΛΕΝΔΟΡΦΦ

ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΤΙΜΗΝ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣ

ΤΗΣ ΓΡΑ-Ο-Σ Ο ΣΩΡΟΣ

» ΓΡΗΥΣ δὲ εἰς ὑπερῶν' ἀνεβήσατο καρχαλόωσα'
» γούνατα δ' ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο,
» στή δ' ὑπὲρ κεφαλῆς ("Ομηρ. ψ 1—4).

Ἐν τῷ χρυσοβούλλῳ Λόγῳ τοῦ Αὐτοκράτορος ἡμῶν Ἀνδρονίκου τοῦ πρεσβυτέρου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Μονεμβασίας, ὑπέρτιμον καὶ ἑξαρχον πάσης Πελοποννήσου Νικόλαον (1) ἐν ἔτει 6800 ἀπὸ κτίσεως, ἥτοι ἐν ἔτει 1292 μ. Χ., ἀπαντᾷ, κατὰ τὴν περιγραφὴν τῶν ὀρίων τῆς μητροπολιτικῆς δικαιοδοσίας τῆς Μονεμβασίας (« ἡ δὲ τῆς ἐπαρχίας ταύτης περίοδος, ὡς ἐν τύπῳ περιγραφικῶ, ἔχει οὕτω») ἡ ἐξῆς περικοπή:

» Πρῶτον μὲν οὖν Ἐπίδαυρος· μετὰ ταύτην
Δυρράχιον, πόλις ἀρχαία οὕτω καλουμένη, μετὰ
δὲ ταύτην κατέρχεται εἰς τὸν Σωρὸν τῆς κα-
λουμένης Γραός, εἶτα διέρχεται τῆς βασιλικῆς
ὁδοῦ καὶ καταντᾷ εἰς τοὺς Χοιρολάκκους
εἶθ' οὕτω εἰς τὴν Πύλον τὸν καλού-
μενον Ἀθαρίνον (2) ».

(1) Ὅρα Πανδώραν Τόμ. βον, ἀριθ. 144 τοῦ 1856.

(2) ὁ ἑλληνικὸς λαὸς λέγει Ν-αθαρίνον, ὡς λέγει τὴν Ἴον-Νίον καὶ ἀκολουθῶς Νιδόν, ὤμον-νῶμον κτλ. ὅπως ἀλλαγῶ ἀφαιρεῖ τὸ ν (Ἰκόδημος ἀντὶ Νικόδημος) Δὲν θὰ ἔφερον τὸν λόγον περὶ πράγματος πᾶσι δῆλου, καὶ μάλιστα κατὰ παρέκβασιν, ἐνταῦθα, εἰ μὴ με ὤθει ἡ ὑψηλὴ ἀνάγκη νὰ γνωρίσω εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου ὅτι ὁ κρητι-

Καὶ τὸ μὲν Δυρράχιον σώζεται μέχρι σήμερον ἐν Πελοποννήσῳ, πιθανώτατα ἐν τῷ νῦν χωρίῳ Δυρράχι τοῦ Δήμου Φαλαισίας τῆς Ἀρκαδίας, ἀλλ' ὁ Σωρὸς τῆς καλοῦμένης Γραὸς ἀγνοῶ ἂν ἔτι καὶ νῦν ὑφίσταται ὡς τοπωνυμία ἐν τῇ μητροπολιτικῇ περιοχῇ τῆς Μονεμβασίας τοῦ 1292, ἥτις περιελάμβανε Λακωνίαν, Μεσσηνίαν καὶ Κυνοουρίαν, καθόσον δὲν ἠδυνήθηεν νὰ ἐξακριβώσω μέχρι τοῦδε θετικῶς τοιοῦτό τι παρὰ Πελοποννησίων.

Ἀρκεῖ βεβαίως καὶ τὸ ἦμισυ τοῦ ὅλου, ἥτοι ἀρκετὸν καὶ νὰ ὑποδεικνύηται ἐν σημείῳ, φέρον τὴν ὀνομασίαν Σωρὸς, κατὰ τὴν ἀνωτέρω περιοχὴν, (1) ἀποτελοῦσαν σήμερον τρεῖς νομοὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ μίαν ἐπαρχίαν, ἐνῶ ἀντιθέτως ἐνταῦθα, ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Κρήτῃ, ἔχομεν ἀρτιωτάτην καὶ ἀνάλλακτον ἐπὶ τῶν Λευκῶν Ὀρέων, ὑπερθεὶν Ἀποκορώνου καὶ Σφακίων, τὴν πελοποννησιακὴν ἐπωνυμίαν τῆς γ'. ἑκατονταετηρίδος, οὕτω: τῆς Γραῖς ὁ Σωρὸς.

Λέγων ὅτι ἐν Κρήτῃ ἔχομεν τὴν πλήρη καὶ ἀπαράτρεπτον πελοποννησιακὴν ὀνομασίαν τοῦ γ'. αἰῶνος, ἐκείνην τουτέστιν ἀκριβῶς ἥτις ἀπαντᾷ ἐν ὄλῳ ἐπισήμῳ κειμένῳ καὶ ἐπισήμῳ οὕτως εἰπεῖν

κὸς λαὸς λέγει τὴν λέξιν νόδευσι ἢ νόδεψι (ἂπὸ τὴν καλῆ του νόδεψι τὸ διατηρεῖ ὡς τώρα), θέλων νὰ σημάνη ὅ,τι ἡ λέξις ὄδευσις, ἐν τε τῇ κυρίᾳ ἐννοίᾳ καὶ τῇ συνεκδοχικῇ ἠθικῇ. Ἡ διατήρησις παρὰ τοῖς ἡμετέροις χωρικοῖς τοιούτων λέξεων ἐμφαίνει βαθυτάτην τὴν ἑλληνικότητα τῆς Κρήτης, ἀπὸ ἐθνικῆς δὲ ἀπόψεως μαραίνει τὰς δάφνας τῶν Φαλμεραῦερό τοῦ λήξαντος αἰῶνος.

(1) Ἐν Κρήτῃ ἔχομεν θέσεις καλουμένας Σωρούς, ἐν τῷ χωρίῳ Γαλενιαῶν Πεδιάδος, ἐν παραδείγματι.

γεωγραφία, δὲν λύω ἐκ προοιμίων ἀπεριφράστως τὸ περὶ προτεραιότητος τῆς ὄρνιθος ἢ τοῦ ὠοῦ ζήτημα τοῦ Βολταίρου, καθόσον δὲν ἀποδέχομαι ὅτι ἡ τεκοῦσα ἐπὶ τῶν Λευκῶν Ὁρέων μας ὄρνις ἦλθεν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τῶν δειράδων τοῦ Ταῦγέτου, ἰσοψῶν περίπου πρὸς τὰς τῶν Λευκῶν τῆς Κρήτης.

Ἄλλὰ καὶ δὲν ἀποδέχομαι ἐπίσης καὶ τὸ ἐναντίον, ὅτι ἐκ Κρήτης ἦλθεν ἡ ὀνομασία εἰς τὰς ἐπάλλξεις τοῦ Ταῦγέτου, καθόσον οὐδὲν τῆς κλασικῆς περιόδου γραπτὸν μνημεῖον ἢ παράδοσις, οὐδ' ἄλλο τι τοῦ μέσου αἰῶνος ἐνδειγμα ἢ σημεῖωμα συνηγορεῖ ὑπὲρ πρεσβείων ὑπὲρ τῆς Κρήτης ἐν προκειμένῳ.

Ὅμως οἱ αἰῶνες καὶ τὰ κατ' αὐτοὺς ἐπαναλαμβάνονται. Καὶ καθ' ὃν τρόπον ἡ Κασσ-Ἰόπη ἦλθεν εἰς Κρήτην ἐκ Γάζης-Ἰόππης, μὰ τὸν σοφὸν Gruppe 1000 ἔτη π. Χ., οὕτω καὶ ὁ Σωρὸς τῆς καλουμένης Γραός ἄς ἴδωμεν μὴ τι ἦλθεν ἡμῖν ἔξωθεν 1000 ἔτη μ. Χ.

Βεβαίως τότε περίπου τοῦλάχιστον, εἰ καὶ τὸ περὶ χρόνου ζήτημα ἤθελεν εἶναι δευτερεῖον, λίαν δὲ σχετικὸν πρὸς τὸν ὀνοματοθέτην ἐν Κρήτη.

ΝΟΣΙΝΑΝΙΩΝ

Α'.

Τὴν μὲν Κασσ-Ίόπην λοιπὸν Κρήτες κοσμοπολι-
ται ἐκόμιζον οἴκαδε, ἀλλὰ τὸν Σωρὸν τῆς Γρα-
όρ, ἃν ἦνε ἐπίσακτος, θὰ ἐκόμισαν αὐτὸν πιθανώ-
τατα οἱ γείτονες ἡμῶν Πελοποννήσιοι καθ' ἓνα τῶν
ἐξῆς τρόπων: εἴτε ἐγκαταστάντες (1) ἐν Ἀποκορώ-
νῳ ἢ Σφακίοις εἴτε οἰκίσαντες τὴν δυτικὴν πόλιν
τῆς Κρήτης εἴτε καὶ ὡς ναυτίλοι ἀπὸ τῆς θαλάσσης
διακρίναντες τὴν ὑψηλὴν ταύτην κορυφὴν τῶν

(1) Ἄπασαι αἱ ὑποθέσεις τοῦ πρώτου τούτου κεφαλαίου
ἔχουσι προπαρασκευαστικὴν μόνον τῆς ὀρθῆς λύσεως ἀξι-
αν, ἰδιαιτέρως δέ, εἰ καὶ, τῆς τυχόν ἐγκαταστάσεως. Πελο-
ποννησίων μὴ ἀποκλειομένης, τὸ προκείμενον ζήτημα δὲν
θὰ ἐλύετο ἐντεῦθεν, ὅμως τοιαῦται ἐγκαταστάσεις, λαθραῖαι
οὕτως εἰπεῖν, πάντοτε ἐγένοντο, ἐν χρόνοις μάλιστα δυσπ-
μεροῖς καὶ τυραννικοῖς.

Ὁ ἐσχάτως κατελθὼν εἰς Κρήτην ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ
πεζικοῦ ἀξιότιμος καὶ εὐπαίδευτος κ. Ἰωάννης Ν. Μακρῆς,
προκειμένου νὰ μεταβῇ εἰς Σφακία δι' ὑπηρεσίαν, εὐμε-
νῶς μοι ἀνεκοίνωσεν ὅτι, διελθὼν ἄλλοτε ἐκ Λευκάδος,
ἐγγώρισε συνοικισμοὺς ἐν τινι τῶν δήμων αὐτῆς, φέροντας
συλλήδῃ τὸ ὄνομα Σφακιώταις, ὧν οἱ κάτοικοι φέ-
ρουσιν ἐπώνυμα εἰς ἀκίς. Ἐξετάσας τὸ περίεργον τοῦτο,
ἔσχε τὴν πληροφορίαν παρὰ Λευκαδίων, ὅτι πρὸ 120 ἐτῶν
ἐγένετο ὁ ἐν λόγῳ ἀποικισμὸς ἐκ Σφακίων Κρήτης.

Ἐν Πρωτῷ Σελύνου ἀπαντᾷ ὁ συνοικισμὸς Τσακίωνων.
Ἐμφαίνει ἄρα γε καὶ οὗτος λαθραῖον ἀποικισμὸν ἐκεῖσε ἐκ
τῆς Νήσου τοῦ Πέλοπος;

Περὶ τὸν νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐκ τοιοῦτου λαθραίου συνοικι-
σμοῦ Πελοποννησίων ἐν Κορδικῇ προῦλθεν ὁ Ἕλλην Κάλο-
μοίρης (ὁ μέγας Βονα-πάρτης) κατὰ τὴν σοβαρὰν ἀνακοί-
νωσιν τοῦ ἀοιδίμου Ἀλεξάνδρου Ραγκαβῆ.

Ἐκ τῶν ἐνοίτε συμπιπτουσῶν παροιμιῶν δὲν ἐξάγεται
ἀσφαλὲς συμπέρασμα ἐγγυτάτων σχέσεων.

Οὕτω οἱ μὲν Πελοποννήσιοι λέγονται περὶ τῆς Παναγίας
Θεοτόκου εἰπόντες ταῦτα:

Λευκῶν Ὀρέων μας, ἥτις, ὁμοιάζουσα, (2) ὑπέμνησεν αὐτοῖς ὄνομα καί τοπίον τῆς ἰδιαίτερας γενετήρας τῶν.

Ἐὰν αἱ ὑποθέσεις αὗται δὲν ἐπαληθεύωσι, πάλιν τότε θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὑπολάβωμεν ὅτι γινώσκονται τῶν πελοποννησιακῶν τοπίων τῆς μητροπολιτικῆς δικαιοδοσίας τῆς Μονεμβασίας τοῦ 1292, Κρητες, ὠνόμασαν οὕτω μίαν τῶν τεσσάρων ὑψηλοτέρων κορυφῶν τῶν Λευκῶν—τοῦ Θεωδωρῆ ἢ Κορφή, Ἄγιο Πνέμα, Κορφή τοῦ Κάστρου—μεταξὺ τῶν τόσων ἄλλων χθαμαλωτέρων, οἷαι ἡ Μαλοτύρα, ἡ Μαύρη, ἡ Στραβοποδιά (3) τὸ Τριαμ-

»Παναγία μου γκρινιάρα,
 »μακρὰ ποῦ ν' ἡ ὄργιά σου,
 »γαλανὰ ποῦ ναι τὰ ἑμάτια σου
 »προσκυνῶ τὴ χάρι σου!

ἐκλαδόντες ποτὲ γαλῆν ἐν ναῶ ὡς τὴν Παναγίαν, οἱ δὲ ἡμέτεροι Ἀλικαμπιώται, ἐνεκα παρομοίου παθήματος, λέγονται τάδε προσευξάμενοι:

»Θέ μου, μεγά(λ)' ἡ χά(ρ) σου,
 »μεγά(λ)ο τὸνομά σου,
 »καὶ θα(υ)μα(σ)τὰ τὰ ἔ(ρ)γα σου
 »καὶ φουντωτὴ ἡ ὄ(ρ)ά σου!

Ἐπίσης, λόγῳ ἁπλῶν ἐπαγγελματικῶν ἀναλογιῶν, ἀνευ οἰαςδὴποτε ἐπαφῆς, περὶ μὲν Σιφνίων ἐν Ἑλλάδι λέγεται:

»Ὅλοι φοβοῦνται τὸ Θεὸ
 »καὶ ὁ Σιφνιὸς τὸν τοῖχο

Περὶ δὲ τῶν ἐπίσης ἀγγειοπλαστῶν Θραψανιωτῶν, ἐξ ὧν εὐχομαι εἶναι, λέγεται τοῦτο αὐτὸ ἐν Κρήτῃ οὕτω:

»Ὅλοι φοβοῦνται τὸ Θεὸ
 »καὶ οἱ Θραψανιώταις τὸ στενό!

(2) Ἐν Μονοφατισμῷ ὁ ἱστορικὸς λόφος Καστελλιανὰ προσομοιάζει τῷ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν.

(3) Κατὰ τὸν ἐκ Σφακίων λόγιον ποιμένα Ἀντώνιον Παπαδάκιν, ὁ ὀρθὸς τύπος εἶνε οὗτος Στραβοποδιά (ἡ) οὐχὶ Στραβοπόδια (τὰ). Σημειωτέον ὅτι αἱ πλείοτεραι τῶν

μάτι, ἡ Σβουριχτή, ἡ Κακόβολη κόρδα, ὁ Ἄζώνας, ὁ Βωλακιᾶς κτλ., ὅτε ὁμοῦς ἐλλείπει προδήλως, κατὰ τὴν νέαν ὑπόθεσιν ταύτην, τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ὀνοματοδότου, ὅπερ τοῦναντίον εἶνε ζωηρὸν καὶ ἀκμαῖον κατὰ τὴν πρώτην ὑπόθεσιν.

Οὕτως, ἀντὶ τοῦ φιλοπάτριδος ἐνδιαφέροντος τοῦ ὑποθετικοῦ πελοποννησίου ὀνοματοδότου, θὰ ἤρχετο κρῆς λόγιος, ἐκ θεωρητικοῦ ζήλου κινούμενος, ὅπως ὀνομάσῃ οὕτω κρητικὸν τοπίον, ἀντικρύζον ἐν τῷ αὐτῷ περίπτου ὕψει τῶν ὑπερδισχιλίων μέτρων, τὸν Ταύγετον.

Θὰ ἠδυνάμεθα ἐπίσης νὰ δεχθῶμεν ὅτι καὶ ἡ ἐκ Βυζαντίου εἰς Κρήτην ἀποστολὴ τῶν ἀρχοντικῶν οἰκῶν κατὰ τὴν 16'. ἑκατονταετηρίδα, πολὺ πιθανὸν αὐτὴ νὰ ἔδωκε, περὶ τοὺς αὐτοὺς μάλιστα χρόνους,

ἐν λόγῳ κορυφῶν εἰσὶν ἀνατολικάι καὶ ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν λόγιον ποιμένα, τὸ Τριαμμάτι δὲν εἶνε κορυφὴ ἀλλ' ἐκτασις. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ἰδίου, συμφωνοῦντας πρὸς τοὺς ἐρούς, ἡ ἀπὸ τοῦ χωρίου Φρὲ πρὸς τὸν «Σωρὸ τῆς Γραῖς» ἀπόστασις εἶνε ὑπὸ ποιμενικῶν ποδῶν διανυομένη, 3 1)2 ὥρῶν, ὑπὸ συνήθους δὲ πεζοπόρου 5 1)2 Ὁ φίλος κ. Γ. Καλαϊτάκης, ἐπισκεψάμενος τὸν Σωρὸν τῆς Γραῖς καὶ περιγράφας, ἐν δυσευρέτῳ σήμερον ἄρθρῳ, παριστά ὅτι ἔσχε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἑκπαγλὸν θέαμα: νεφέλας ὑποκειμένας αὐτῷ κατὰ τινα μέτρα, ὡσπερανεὶ ὀμίχλη, ἀκίχουμένας καὶ χορευούσας. Ὁ Σωρὸς τῆς Γραῖς εἶνε κατ' αὐτὸν πράγματι σ ῶ ρ ος χώματος, χιονοπάστου διαρκῶς, ὥστε νὰ ἦνε ἐπικίνδυνος ἢ ἐπέρεισις τῶν νῶτων ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ Σωροῦ. Κατὰ τὸν αὐτὸν ἐταστικὸν παρατηρητὴν, ἡ χιὼν κωλύουσα τὴν ἀναβάλαστιν εἶδους χόρτου, ὅπερ δὲν ἠκρίβωσεν, ἐπιτρέπει μόνον τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς εἰς τὴν πολύτιμον ρίζαν αὐτοῦ, τὴν ὁποῖαν, εἰδοτά θυμοσῶφως καὶ ἀνασκάπτοντα τὰ πρόβατα, τρώγουσιν, εὐσαρκοῦντα καὶ πιαινόμενα κάλλιστα πάντων τῶν ἄλλων προβάτων τῆς Κρήτης. Ὡς πρὸς τὸ ὕψος τῶν κορυφῶν τούτων δεόν νὰ σημειωθῇ ὅτι ἠγεῖται πρώτη ἡ

τὴν τόσῳ κλασικὴν αὐτὴν ὀνομασίαν τοῦ πελοποννησιοκοῦ τοπίου εἰς κρητικὸν, παραμείναςαν ἀκολούθως ἀπαράλλακτον καὶ ἀναλλοίωτον ἐν τῷ στόματι τοῦ λαοῦ διὰ τὸ περιεργον καὶ παραστατικὸν αὐτῆς, καθόσον ἡ ὀνομασία εἶνε καὶ παραμένει παρὰ τῷ λαῷ τόσον παραστατικὴ καὶ περιγραφικὴ καὶ τόσον περιεργος, ὥστε καὶ αὐτός, ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου, πρὸ τριακονταετίας, ὡς παιδίον, μετὰ τοῦ ὀνόματος τῆς Κρήτης ἐγίνωσκον συγχρόνως καὶ τῆς Γ ρ ᾱ ς τὸν Σ ω ρ ὶ ν, γειτονικώτατον εἰς τὴν γενέθλιον κώμην μου Π ε μ ὶ ν ι α Ἀποκορώνου, ἀποβλέψας εὐθύς ἐξ ἀρχῆς καὶ αὐτὸς εἰς τὸ περιεργότατον καὶ γραφικώτατον καὶ παραστατικώτατον τῆς ὀνομασίας, πρὸ πάσης ἐπιτοπίου ἀναγνωρίσεως τοῦ πατρίου μου ἐδάφους, καὶ ἐνωρίτατα διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἐξοικειωθείς πρὸς τὸν ἐν προοιμίῳ χρυσόβουλλον Λόγον τοῦ Αὐτοκράτορος ἡμῶν Ἀνδρονίκου.

Ἰδίαν ἔμμονον λίαν ἐνωρὶς μορφώσας πεποίθησιν διὰ τοὺς ἐκτεθησομένους λόγους, περὶ μὴ ἐπεισάκτου, κατὰ μεταγενεστέρους χρόνους, ὀνομασίας εἰς

κορυφῇ τοῦ Θεοδωρῆ, 2375 μέτρων, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ πεζικοῦ κ. Νικοστράτου Καλομενοπούλου μέτρησιν. Ἔπονται δὲ κατὰ δύο ἢ τρεῖς ἑκατοντάδας μέτρων χθαμαλώτεραι αἱ ἄλλαι κορυφαὶ κατὰ τὴν ἐξῆς ὑψομετρικὴν σειρὰν Ἁγιο Πνέμα, Κορυφῇ τοῦ Κάστρου, τῇ Γραῖς ὁ Σωρός. Ἀνακριδῶς σημειοῦται ἐν τῷ χάρτι αὐτοῦ ὁ κ. Καλομενόπουλος μόνον ΣΩΡΟΣ. Ὁ σοφὸς ἱστοριογράφος τῆς Κρήτης κ. Ψιλάκις οὐδεμίαν ἀξιοῖ μνείαν τὸν ἐθνικῶς τόσον σπουδαῖον Σωρὸν τῆς Γραῖς λόγῳ τῆς πελασγικῆς ἐπωνυμίας αὐτοῦ καὶ οἱ γερμανοὶ κρητολόγοι δὲν ὠφθράνθησάν τινος ἐν ὄλῃ τῇ ἐκκληκτικῇ παρατηρητικότητι αὐτῶν.

Κρήτην ἐκ Πελοποννήσου, εἶχον ἀφήσει τὸ ζήτημα κατὰ χώραν, ὡς παντελῶς ἀνάξιον προσοχῆς.

Ἄντιδοξῶν σήμερον εἰς τὴν νώμῃσιν ταύτην τῶν παιδικῶν ἡμερῶν μου, φέρω τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν δημοσιότητα καὶ μάλιστα ὅπως δώσω ἀφετηρίαν πρὸς νέας μελέτας εἰς τὸν εὐρυσθενῆ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος πατριδογράφον ἡμῶν κ. Γ. Ι. Καλαϊσάκιν (1).

Ἐν παλαιῷ σημειώματί μου ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω φυλλαδίου τῆς Πανδώρας ἐκτίθημι καὶ ἕτεραν ὑπόθεσιν ὅτι πιθανὸν κρητες κληρικοὶ μετὰ συναδέλφων πελοποννησίων νὰ ἀπειργάσθησαν τὴν ὀνομασίαν, διότι ἡ παιδεία, καὶ κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου, ἦτο τὰ μάλιστα ἐν ταῖς χερσὶ τῶν κληρικῶν, καθόσον πρόκειται κ λ α σ ι κ ω τ ἄ τ η ς, ἐπαναλαμβάνω, ὀνομασίας χρησιμοποίησις καὶ ἐν Κρήτῃ, οὐχὶ δ' ἀπλῶς λαογραφικῆς καὶ δημῶδους, μετὰ τῆς παρατηρήσεως ὅτι ὁ ὀνοματοθέτης εἶχεν ἐν νῶ ἑνιαῖον καὶ ἀδιάσπαστον τὸ ἔθνικὸν ἰδεῶδες, ἐν τῷ ὀποίῳ Κρήτη,

(1) Διὰ τὸν μετριοφρονέστατον καὶ δοκιμώτατον τοῦτον ἐκ τῶν λογίων τῆς Κρήτης. ὅστις πρῶτος καθώρισε δι' ἀμάχων ἐπιχειρημάτων τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς Κυθωνίας καὶ ἐχειρίσθη τόσα ἐνδιαφέροντα ἐπιτόπια ἀρχαιολογικὰ ζητήματα διὰ καλάμου πολυῖδριος καὶ εὐξέστου καὶ ὅστις εἶνε θαυμάσιον δῆμιούργημα ἑαυτοῦ, θύοντος τὴν ἀπὸ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας μικρὰν ἀνεσιν καὶ σχολὴν εἰς σοφᾶς μελέτας καὶ διατριβὰς, προτείνω εἰς τὴν κρητικὴν νεολαίαν ὅπως, εὐαρεστούμενη, παρασκευάσῃ τὸν ἑορτασμὸν τῆς τριακονταετοῦς φιλολογικῆς ἀμφιετηρίδος αὐτοῦ. εἰς ἐνδειξὴν ὀφειλομένης τιμῆς εἰς τοιοῦτους λογίους, ἢ φιλολογικῆ δρᾶσις τῶν ὀποίων, ὑπὸ ὄλως ἀνευμενεῖς συνθήκας, εἶνε πρότυπον καὶ ὑπόδειγμα, τὰ μάλιστα ἀξιόμιμpton, εἰς τὴν μουσικὴν νεολαίαν τῆς Κρήτης. Προτείνων ταῦτα εἰς τὴν εὐμενεστάτην εὐγένειαν τῆς ἔθνικῆς νεότητος τῆς Κρήτης, ἐννοῶ θετικώτερον τὸν ἑορτασμὸν τῆς τριακοντα-

Πελοπόννησος, Βυζάντιον καὶ λοιπὰ ἑλληνικὰ τμήματα ἦσαν ἓν τι ἓν.

Ἡ τυχὸν ἐπέισακτος ὀνομασία θὰ ἐγένετο, εἴτε οὕτως, εἴτε ἄλλως, περὶ τοὺς χρόνους μάλιστα ἐκείνους καθ' οὓς ὁ Φαλμεράϋερ, ὁ μέγας ἄδικος ἑλλανοδίκης, οὐδένα ἀνεκάλυπτεν Ἑλληνα, ἐνῶ ὁ ὀνοματοθέτης ἀποκαλύπτει ἡμῖν ἑλληνοφρονέστατον καὶ ἑλληνικώτατον ἕλληνα.

Αἱ περὶ τοῦ χρόνου τῆς ὀνοματοθεσίας γνώματεύσεις αὗται θὰ ἐνισχύοντο, ἐὰν ἀπεδεικνύετο ὅτι πάλαι ἤδη ἔχει ἐκλείπει ἐν Πελοποννήσῳ ἢ πλήρους κλασικισμοῦ ἀκραιφνοῦς εὐμοιροῦσα ἐπωνυμία αὕτη «τῆς Γ ρ α ὀ ς ὁ Σ ω ρ ὀ ς».

Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, ἂν ἡ ὀνομασία ἦνε ἐπέισακτος μ. Χ., αὕτη θὰ ἦλθε καὶ θὰ ἐπολιτογραφήθη ἐν Ἀποκορώνῳ αἰῶνάς τινος τοῦλάχιστον πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Βασιλευούσης, διότι ἔκτοτε, μετὰ τὸν ἀπαγχονισμόν τῆς Πόλεως, ἡ παιδεία ἐπὶ δύο συναπτοῦς αἰῶνας ἐπίσης συναπήγξατο, ὅτε δ' ὕστερον πάλιν ἀνέλαμψεν, εἶχε τότε ὅλως—ἴσως—ἀποσθεσθῆ ἐν Πελοποννήσῳ ἡ κλασικὴ ὀνομασία «τῆς Γ ρ α ὀ ς ὁ Σ ω ρ ὀ ς».

Ἡ κλασικότης τῆς πελοπίδος καὶ μινῶας τοπωνυμίας εἶνε πρόδηλος.

ετηρίδος τοῦ ἀνδρὸς (1879—1909) ὅπως τουτέστι τὰ ἄρθρα καὶ αἱ διατριβαὶ καὶ αἱ μελέται αὐτοῦ, δυνάμεναι νὰ ἀποτελέσωσι τέσσαρας τόμους, ἐκδοθῶσιν ὑπὸ τύπον Ἀπάντων, διὰ κοινου ἐράνου παγκρητίου, εἰς ἐνδειξιν μὲν τιμῆς πρὸς τὸν ἐν ἀπέιρῳ μετριοφροσύνη καὶ ἐν λάθε βιώσας διανοοῦντα κραταιὸν κρῆτα λόγιον, εἰς διαψύλαξιν δὲ τόσου θησαυροῦ, ἐμπεπιστευμένου εἰς τὴν διαφανῆ ἐγγύην τῶν Υἱῶν τοῦ Αἰόλου ἐν ἡμεροβίοις φύλλοις, ἐφημερίσι, περιοδικῶς, δελτίοις καὶ δυσσευρέτοις σήμερον φυλλαδίοις.

Οὕτως ὀνοματοθέτουσιν οἱ προπάτορες ἡμῶν: Διδὸς πόλις— Ἡλίου πόλις— Ἐρμού πόλις—Θησέως πόλις—Κριού Μέτωπον—Κυνὸς Σῆμα—Κυνὸς Κεφαλαί— ὄνου Γνάθος—Κυνὸς Οὐρά κττ., οὕτω δὲ σήμερον ἐκ τῶν ὀλίγων κατὰ τὴν ἐκφορὰν ταύτην σωζομένων τοπωνυμιῶν ἢ κλασικωτέρα καὶ ἐθνικωτέρα, ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς συνταυτίσεως Κρήτης καὶ Πελοποννήσου, καὶ ἅμα ἢ περιεργότερα, εἶνε αὕτη: τῆς Γραῖς ὁ Σωρός.

Τῆς ἐκφράσεως καίτοι ἐν τῷ χρυσοβούλλῳ ἐχούσης οὕτω: τῆς καλουμένης Γραδὸς Ο ΣΩΡΟΣ καὶ οὐχὶ ἢ Σορός, πάντως ὅμως ἢ ἔννοια αὕτη τῆς σοροῦ ὑπολανθάνει ἐν τῷ «σωρῷ τῆς Γραδὸς», ἦτοι, ἐν τῇ ἐκδοχῇ εἰκόνοσ τύμβου γραδὸς, ὡσανεὶ ἐκ σεσωρευμένων πετρῶν ἢ χώματος, ἀν μὴ ὑπερισχύῃ ἢ ἔτερα ἐκδοχῇ εἰκόνοσ σωροῦ γραδὸς, ἦτοι ἢ παράστασισ γραδὸς, σεσωρευμένησ ἐκεῖ, περισυνειλεγμένησ εἰσ ἑαυτήν, ὅπερ δὲν εἶνε τὸ ἀπιθανώτερον. (1)

Τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην εἰκαστικὴν φυσικὴν παράστασιν τοῦ τοπίου θὰ εἶχεν ὡσ ἀφητηρίαν ὁ ἐν Πελοποννήσῳ καὶ Κρήτῃ εὐφυνῆσ παρατηρητήσ, ἀνάδοχοσ καὶ ὀνοματοθέτησ, ὅπωσ τόσοσ εὐφυνεῖσ καὶ τόσοσ εὐτυχεῖσ καὶ τόσοσ προσφοροὶ εἶναι ἅπασαι αἱ κλασικαὶ ὀνομασίαι καὶ τοπωνυμίαι, ὡσ καὶ

(1) Ὑπὸ τοιαύτασ ἐκδοχὰσ ὁ Σωρόσ τῆσ Γραῖσ γνωστόσ ὢν τῷ φίλῳ ἰταλῷ Λοχαγῷ τοῦ πεζικοῦ κ. Tamagni μετεγλωττίσθη ὑπ' αὐτοῦ ad litteram ἰταλιστὶ οὕτω: Mucchio della Vecchia κατὰ Μάρτιον τοῦ 1906 ὅτε ἐξῶθι τοῦ Βάμου συννητῆτο μετὰ τοῦ ἡμετέρου ἀνθυπασπ νιοῦ κ. Σειδάκι, πρὸσ ὃν ἐπεδείκνυε τὸν Σωρόν τῆσ Γραῖσ. Ὁ κ. Σειδάκισ, ἐσχεν ἀνεξάλειπτον τὴν ἐντύπωσιν ταύτην.

πλειῖσται τῶν κατόπιν, ὁποῖαι ἐν παραδείγματι αὐταὶ αἰ γειτόνισσαι τοῦ Σωροῦ τῆς Γραδὸς κορυφαί: Σβουριχτή (παρὰ τὸ σβουρίζειν ἢ τοι σβυρίζειν ἢ συρίζειν ἐκεῖ πολὺ τὸν ἄνεμον), Τριαμμάτι (παρὰ τὸ τρία ὄμματα, ἢ τοι τρεῖς ἐξοχὰς ἢ διευθύνσεις ἔχειν), Στραβοποδιὰ (παρὰ τὸ ἐστρεβλωμένους εἰκονίζειν πόδας) κλπ.

Τῶν ἀνωτέρω δύο εἰκαστικῶν παραστάσεων ἐρμηνευτικὰ ὑπορθώματα ἔχομεν: τὰς **Κυνὸς Κεφαλὰς** καὶ τὸ **Κυνὸς Σῆμα**, καθόσον ἡ μὲν πρώτη τοπωνυμία παρέχει ἡμῖν, ἐγγύθεν ἢ ἄπωθεν, τὴν εἰκόνα κεφαλῶν κυνός, ὡσπερ ἀλλαχοῦ τὴν εἰκόνα οὐρᾶς κυνός (Κυνόσουρα) (1), ἡ δὲ ἕτέρα δεικνύει τάφον (σῆμα) Κυνός, αὕτη δὲ ἡ μεγαλειοτάτη Κύων ἦτο ἡ Ἐ κ ά β η μεταμεμορφωμένη ἤδη εἰς Κύνα, οὕτω δὲ ἐξῆς εἶται κάλλιστα καὶ φυσικώτατα, κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἕτερον τρόπον, καὶ ὁ Σωρὸς τῆς καλουμένης Γραδὸς.

Παρατηρητέον ἐπίσης ὅτι ἡ ἐκφρασις τοῦ χρυσοβούλλου θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχη κάλλιον οὕτω «ὁ κ α λ ο ὄ μ ε ν ο ς Σωρὸς τῆς Γραδὸς» διότι αὐτὸ θὰ ἐπεθύμει ὁ γεωγράφος νὰ ἐξάρη, καθόσον αὐτὸ εἶνε, ὡς φαίνεται, ἡ ἀλήθεια, αὐτὸ εἶνε ἡ παρατήρησις τοῦ πρώτου ὀνοματοθέτου, αὐτὸ εἶνε ἡ ἀρτία τοῦ πράγματος ἀπόδοσις, ἢ τοι, ἐν ἄλλαις λέξεσι, πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὅτι ὑπάρχει θέσις κ α λ ο ὄ μ ε ν η Σωρὸς τῆς Γραδὸς καὶ οὐχὶ ὅτι ὑψίσταται Σωρὸς μιᾶς τοποθεσίας καλουμένης ΓΡΑΟΣ.

(1) Ἀμαρτάνει ὁ καταλέγων καὶ τὴν Κυνουρίαν, καθόσον αὕτη δὲν εἶνε Κυνὸς οὐρὰ ἀλλὰ Συνοροῦσα χώρα.

Πρόδηλον ὅθεν τὸ ἀμάρτημα τοῦ συγγραφέως τοῦ Χρυσοβούλλου Λόγου, ἢ τὸ γραμματικὸν σχῆμα τῆς ἐναλλαγῆς, ᾧ ἐχρῆσατο, ἀλλ' ἀντ' ἄλλων φθεγξάμενος.

Ὅμως ἐφεξῆς θὰ ἴδωμεν ὅτι ἀπαξάπασαι συλλύβδην αὐται αἱ ἀνωτέρω ὑποθέσεις καὶ σκέψεις ἀφίστανται τῆς ἀληθείας, ὅλως ἐκ διαμέτρου, ἀπλῶς συζητηθεῖσα ἐνταῦθα πρὸς παρασκευὴν καὶ εὐόδωσιν τῆς ὀρθῆς λύσεως τοῦ ζητήματος.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Ἐρχόμενοι ἤδη ἐπὶ τὴν μόνην ὀρθὴν λύσιν, δέον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς κρητικῆς ἰθαγενείας καὶ αὐτόχθονος καταγωγῆς τῆς ὀνομασίας δὲν παρέχουσι πᾶσαι συλλήβδην αἱ λοιπαὶ κρητικαὶ τοπωνυμῖαι: Γ ρ ᾱ ἐν Σητεία, Γ ρ ᾱ Συκνά (1) ἐν Πρίνῳ Μυλοποτάμου, Γ ρ ᾱ Λυγιά ἐν Ἐραπέτρα, Γ ρ ᾱ Κερὰ ἐν Κισάμῳ, Γ ρ ᾱ ν (2) Αἶγα

(1) Γ ρ ᾱ ἰ ἄ ν σταφυλὴν κ.λ.π. λέγοντες οἱ πάλαι ἐνόουν τὴν σταφίδα, ὡς καὶ αἱ νεώτεροι γλώσσαι *uva passa* (ἰταλ.), *raisin sec* (γαλλ.). Δέον νὰ σημειωθῇ ὁμῶς ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ἔκφρασις εἶνε χαριέντως εἰκονικὴ ἀπὸ τῆς ἑρρικνωμένης καὶ ἑρρυτιδωμένης ὄψεως τῆς σταφίδος, ὥστε αὐτὴ νὰ ἦ σιοινεὶ γραῖα, οὕτω δὲ τὸ ἐπίθετον τοῦτο δὲν σημαίνει ἀπλῶς τὴν ἐννοίαν τοῦ παλαιωθέντος, ὑπὸ τὸν τύπον δῆθεν σταφυλῆς παλαιᾶς κατ' ἀντίθεσιν τῆς νεᾶς, τῆς νεωπῆς. Οἱ ἀρχαῖοι διείδον, ἐν αὐτῇ τῇ ἀράχῃ, περικαλλῆ ὑφάντριαν παρθένον, κατὰρα τῆς Ἀθηνᾶς Ἐργάνης, ρικνουμένην καὶ ρυτιδουμένην καλπαστικῶς, ὥστε νὰ καταστήσῃ εἰς ὁμοίωμα Βαυδοῦς γραίας ὑφαντρίας.

(2) Οἱ Γέρω Ποταμὸς (Ὁάξης) καὶ Γεροπόταμος (Ληθαῖος) Κρήτης, ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἢ τὴν ἄλλην ἐκείνῃν τοῦ Γέρω Ὀλύμπου; Περὶ τοῦ Γέρω Λάκκου γίνεταί λόγος ἐν τοῖς ἔπειτα. Ὁ παρὰ τῷ Στράβωνι Γέρων, ποταμὸς τῆς Ἡλίδος, δὲν ἐλέγετο Γέρων ποταμὸς, ἀλλ' ὁ ποταμὸς ἐκαλεῖτο ἀπλῶς οὕτω Γέρων. Ὁ περίφημος διὰ τὴν ἐνδοξὸν ναυμοχίαν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα Γέροντας φέρει ἴσως νεωτέραν ἐπωνυμίαν καὶ οὐχὶ παλαιάν κλασικὴν, ὁμῶς τὸ ζήτημα χρήζει μελέτης πρὸς τελεσιδικὸν αὐτοῦ τομῆν, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον καὶ παρὰ τοῖς πάλαι ὀρισμένως τοιαῦται ἐπωνυμῖαι ὑφίσταντο, ὡς λ.χ. ὁ προσημειωθείς ποταμὸς Ἡλίδος Γέρων.

Κυρίως, Γέροντας ὀνομάζεται τὸ ΒΑ τοῦ ἀκρωτηρίου Ποσειδίου (κάβο Γέροντας), χωρίον, ὅπερ ἔδωκε τὴν ὀνομασίαν εἰς τὸ ἐγγὺς ἀκρωτήριο (κάβο Γέροντας). ἐν τοῖς παραλίοις τῆς ἀρχαίας Κερίας, Ποσειδίου. Ἐτεροι ὁμωνυμοῦσαι τοποθεσίαι εἰσὶ: τὸ χωρίον Γέροντα

έν τοῖς ὀρίοις Μυλοποτάμου-Μαλεβιζίου, τῆς Γ ρ ᾱ ς τὸ Λιμνιωνάρι πέραν τοῦ Ναυστάθμου Σούδας, τῆς Γ ρ ᾱ ς ὁ Πόρος έν Ρεθύμνη, τῆς Γ ρ ᾱ ς ὁ Δέτης έν Πρίνω Μυλοποτάμου, Κοιλὰς τῆς Γ ρ ᾱ ς έν Σητεία καὶ εἶπου ἄλλοθι, ὁμοίως δὲ οὔτε καὶ πᾶσαι αὐται χορηγοῦσιν ἐπιχείρημα ὑπὲρ τοῦ χρυσοβούλλου, δηλοῦντος Σωρὸν ἐπὶ θέσεως καλουμένης Γ ρ α ὄ ς, καθόσον αἱ ἐκφράσεις Γ ρ ᾱ Σ υ κ κ ᾱ, Γ ρ ᾱ Λ υ γ ι ᾱ, Γ ρ ᾱ Κ ε ρ ᾱ, Γ ρ ᾱ ν Α ἰ γ α παρέχουσιν ἡμῖν τὴν Γ ρ ᾱ ν (1) ὡς ἐπίθετον (=γραῖαν), ἀφοῦ κατὰ Συκκᾶ καὶ Λυγιά καὶ Κερά—ἄγνωστον ἔάν καὶ Αἰγα—ἀπαντῶσι καὶ μεμονωμένως οὔτω, τοιούτω τρόπῳ δὲ λυσιτελεῖς ἡμῖν καὶ παρουσιάσιμοι Γ ρ α ῖ παραμένουσιν αἱ ἐξῆς ἕξ: ἡ ἀγήρως καὶ τρισευδαίμων κόμη τῆς Σητείας Γ ρ ᾱ, τῆς Γ ρ ᾱ ς ὁ Πόρος έν Ρεθύμνη, τῆς Γ ρ ᾱ ς ὁ Δέτης έν Μυλοποτάμῳ, ἡ Κοιλὰς τῆς Γ ρ ᾱ ς έν Σητεία, τῆς Γ ρ ᾱ ς ὁ Σωρὸς έν Ἀποκορώνῳ καὶ τῆς Γ ρ ᾱ ς τὸ Λιμνιωνάρι μεταξὺ Πλατανίου καὶ Σούδας.

Σπουδαιότατον πρὸς τὴν ὀρθὴν λύσιν ἀνακύπτει ἐνταῦθα τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων πασῶν αὐτῶν τῶν

τοῦ δήμου Ἀπλαντίων Εὐβοίας τοῦ Γ ἔ ρ ο ν τ α ἢ Μονῆ («Ὁσιος Δαβίδ») τοῦ Δήμου Αἰγαίων Εὐβοίας τὸ χωρίον Γ ε ρ ᾱ κ ι πιστὴ μετάφρασις κατὰ γράμμα τῶν ἀρχαίων Γ ε ρ ο ν θ ρ ῶ ν. Ἀμφίβολοὶ εἰσιν αἱ ὀνομασίαι τῶν χωρίων Γ ε ρ ο ν τ ρ ο μ ο υ ρ ῖ τοῦ Δήμου Ψυχροῦ Λασηθείου—Γ ε ρ ο π ἔ τ ρ ο υ τοῦ Δήμου Πηνειῶν Ἠλείας—Γ ε ρ ο τ σ α κ ο ῦ λ ι τοῦ Δήμου Μαραθῶνος—Γ ε ρ ο σ κ ῆ π ο υ παρὰ τὴν Πάφον Κύπρου, ὅπερ ὅμως προδήλως εἶνε ἡ ἀρχαία Ἰ ε ρ ο κ η π ῖ ς κ τ λ. κ τ λ.

(1) Ἀνάλογοι ἐκφράσεις εἰσὶν: Ἀστν-ΠΑΛΑΙΑ, Civita VECCHIA, ΠΑΛΑΙΟκαστρον, ΕΣΚΙ-τζουμά, ΝΕΑπολις, ΝΕΟκαστρον, ΓΕΝΙτζουμά κλπ.

Γραῶν, ἀντάξιον τῆς μερίμνης ἑτεοκρητῶν γλωσσολόγων, καθόσον χώρα τῆς Εὐβοίας ἔκαλεῖτο Γραῖα μὰ τὸν Θουκυδίδην, Γραῖα (1) δ' ἐπίσης ἔκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Ρωμαίων ἢ Ἑσπερία Ἑλλάς, σωροὶ δὲ ὀλόκληροι θέσεων καλουμένων, συμφῶνως τῷ γράμματι τοῦ χρυσοβούλλου, ΓΡΑΙΩΝ, ὑπῆρχον, φαίνεται, σποράδην, πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἐλληνικῶν ἐν γένει χωρῶν καὶ οὐχὶ μόνον ἐν Πελοποννήσῳ, Εὐβοίᾳ καὶ Κρήτῃ.

Οὕτω :

α.) Χώρα ἢ πόλις τῆς Εὐβοίας ἔκαλεῖτο Γραῖα, ἄγνωστον μὲν ἂν ἢ Τανάγρα ἢ ὁ Ὠρωπός, ἐτυμολογικῶς ὅμως μᾶλλον ἢ Ταν ΑΓΡΑ, εἰ καὶ πάλιν καὶ αὐτὸς ὁ Ὠρωπὸς δηλοῖ προσόμοιον τι : σποράν ἢ ἀγρόν..

β.) Γρααῖοι ἔκαλοῦντο ἔθνη θρακομακεδονικὰ ἀνὰ Παιονίαν παρὰ τὸν Στρυμόνα, προφανῶς δὲ ἀπὸ χώρας Γραῖς.

γ.) Γραῖς (ὁ) ἔκαλεῖτο ὁ υἱὸς τοῦ Ἐχελάου καὶ ἀπέγονος τοῦ Ὀρέστου, οἶον εἶπειν Γραῖς, Graus, Graius. Γραικός, γνωστὸν δ' ὅμως πόσον οἱ πάλαι ἐνήλλασον τὰς τοπωνυμίας πρὸς τὰς ἀνδρωνυμίας (πρβλ. Κασσ—Ἰόππην πρὸς Γάζαν Ἰόππην) Παρ-θένος πρὸς Πόρον Ἡετιώνειαν, Πειραιᾶ Ἀθήνας, Παρ-ναῦ(σ)όν. Πάρον—Τῆνον.

δ.) Γρίον εἶνε βουνὸν ἢ ὄρος τῆς πάλαι Καρίας παρὰ Στράβωνι, εἰ καὶ ἄριστα ἠθέλομεν ἰσχυ-

(1) Graecia εἶνε τύπος μεταγενέστερος, ὅπως Graecus—Γραικός· ἀρχαϊκῶς ὁ τύπος ἦτο οὕτος: Γραῖα(ἡ), Γραῖς(ὁ), Γραοὶ(οἱ), Graja, Grajus, Graji, Grai.

ρισθῆ ὅτι πρόκειται αὐτὸ εἰς ΡΙΟΝ φέρον τὸ δίγαμμα.

ε'.) Γέρων εἶνε ποταμὸς τῆς πάλαι Ἑλίδος παρὰ τῷ Αὐτῷ, τοῦ παρ' ἡμῖν Γέρω Ποταμοῦ (Ὁάξου) καὶ Γεροποτάμου (Ληθαίου), τοῦ μεγίστου τῆς Κρήτης, δηλοῦντος οὐχὶ διάφορόν τι παντάσῃ.

στ'.) Γέρηνος εἶνε ἡ γνωστοτάτη, ἀπὸ τοῦ κλεινοῦ ὀμηρικοῦ γέροντος, ἱππότου καὶ ἀνακτος τῶν Πυλίων Νέστορος, πόλις τῆς Μεσσηνίας, ἐν ἧ οὗτος ἀνετράφη βούπαις, ὅπως ἀποθῆ ἐν τῷ κατόπιν μαθουσάλας.

ζ'.) Γεροντ(ε)ιον εἶνε τραχὺ βουνὸν τῆς Ἀρκαδίας παρὰ Πausanία.

η'.) Γερόνθραι εἶνε μία τῶν παλαιτάτων ὀμηρικῶν πόλεων τῆς Λακωνίας, ὀμῆλιξ πρὸς τὴν Γέρηνον, τὰς Ἀμύκλας καὶ τὴν Σπάρτην. Ἄριστα ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μετέφρασε κατὰ γράμμα τὰς Γερόνθρας διὰ τοῦ Γεράκι, ὅπερ ἀπαντᾷ καὶ ἐν Κρήτῃ ὡς Γεράκι, Γερακάρι καὶ Γερακιανά.

θ'.) Γραδς στῆθος καί, κατ' ἄλλην ἀνάγνωσιν, Γραδς ἔδος ἐκαλεῖτο λόφος μεταξὺ Θηδῶν καὶ Τανάγρας.

ι'.) Γεράνεια εἶνε τὸ πασίγνωστον μεταξὺ Μεγαρίδος καὶ Κορινθίας βουνὸν, ὅπερ κάλλιστα μετεγλώττισεν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς εἰς ΠΑΗΘ βούνη, διότι αὐτὸ τοῦτο δηλοῖ ἡ ἀρχαία λέξις.

ια'.) Γραδς Σωρδς ἀπαντᾷ, ὡς ἐπὶ τῆς δυσμικῆς Κρήτης ἐπάνω τῶν Λευκῶν, οὕτω καὶ ἐν Πελοποννήσῳ, παρὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν Δυρράχιον, ἐντὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁρίων τῆς Μονεμβασίας

κατὰ τὸ ἐν σελίδι 5 τῆς παρούσης διατριβῆς χωρίον τοῦ χρυσοβούλλου λόγου τοῦ Αὐτοκράτορος ἡμῶν Ἀνδρονίκου τοῦ πρεσβυτέρου. (1)

16'.) Προσθετέον τὸν Γεραιστὸν Εὐβοίας, ἂν μὴ οὗτος, μακεδονικῶ ἐτύμῳ, καθὰ ἄλλοτε εἰσηγησάμην, δηλοῖ ὅ,τι καὶ τὰ ΣΤΑΓΕΙΡΑ.

Τὸ περὶ πολλῶν Γραιῶν ἀνά τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν, θεώρημα τοῦτο, εἶχον στηρίξει λίαν νεανικῶς ἐνώπιον τῶν ἀοιδίμων Ραγκαβῆ καὶ Παπαρρηγοπούλου, ἀποδεχόμενος ὅτι, ὅπου Ἄργος (= ἀγρός, πεδῖον) ἐκεῖ καὶ Γράα ἢ Γραῖα ἢ Γραῖ, γνωστὸν δ' ὅτι ἢ πᾶσα Ἑλλάς ἔβριθεν Ἀργέων, (2) ὡς ἔβριθε Λαρισσῶν (= ἀκροπόλεων, ὀπόθεν ἐπετηροῦντο αἱ πεδιναὶ κτήσεις καὶ τὰ λήξα κατὰ τῶν ληστῶν), ὡς ἐπίσης ἔπληθεν Ὀλύμπων, πᾶσαι δ' αὐταὶ αἱ τοπωνυμῖαι εἶχον δοθῆ ὑπὸ τῶν

1) Ὁ κλεινὸς ἱστορικὸς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, προσφιλεῖς καθηγητῆς κ. Λάμπρος ἐν ταῖς θείαις αὐτοῦ παραδόσεσι κατὰ Δεκέμβριον 1892, ἐξετάζων τὴν ὀνομασίαν τῆς Ἑλλάδος ὡς Γραϊκίας, ἐμνημόνευσε μόνον τῆς παρὰ Θουκυδίδην ΓΡΑΙΑΣ τῆς Εὐβοίας, ἐνῶ ὁ ἐμὸς κατάλογος εἶνε μακρότερος τοῦ Β τῆς Ἰλιάδος, καὶ ἐπιδεικτικὸς, ἐν χερσὶ Προκρούστου, ἐπιμετρίωνος ἐπιμηκύνσεως, ἀποδεικνύων, καὶ ὡς ἔχει, ὅτι πλεῖστα τῆς Ἑλλάδος τῶν προομηρικῶν καὶ μεθομηρικῶν χρόνων ἐκαλοῦντο διὰ τοῦ ὀνόματος τῆς ΓΡΑΙΑΣ ἢ καὶ δι' ἑτέρου ἐπωνύμου συγγετύμου. Τὸν ἐμὸν κατάλογον τῶν Γραιῶν καὶ τῶν Γερόντων, ἐπεφόρτισα κατὰ Φεβρουάριον 1895 τὸν φίλον κ. Φιοράκιν ὅπως κομίσῃ, ἐκ Χανίων εἰς Ἀθήνας ἀπερχόμενος, πρὸς τὸν πολῦτιμον καθηγητὴν μου.

(2) Ἄργος Ἀμφιλοχικόν. (ἐν Ἀκαρνανίᾳ) Ἄργος Ὀρεστιάς (ἐν Μακεδονίᾳ), Ἄργος Πελασγικόν (ἐν Στερεῇ), Ἄργος Ἀχαϊκόν Δαναοῦ (ἐν Πελοποννήσῳ), Ἄργος Ἴππιον Διομήδους (ἐν Ἀπουλίᾳ Ἰταλίας) κτλ.

μακάρων καὶ τρισμακάρων Πελασγῶν.

Οὕτω οἱ Γ ρ α j i (1) τῶν ἀδελφῶν πάντοτε Λατί-
νων, οἱ Γ ρ α ο i κατ' ἀκριβῆ ἀπόδοσιν, ἤθελον εἶναι
οἱ Ἀ ρ γ εῖ ο i τοῦ Ὀμήρου, οἱ Ἑ λ λ η ν ε ς ἀκριβο-
λογικῶς τῶν ἔπειτα χρόνων, κατ' ἀκριβεστάτην
γλωσσολογικὴν ἀπόδοσιν, ἀφοῦ ἄλλως, ἐκ τετρα-
γωνικῆς ρίζης, δηλούσης, ὡς τὸ πλεῖστον, τὸ αὐ-
γάζον φῶς, οἱ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν οἰκοῦντες ἐκα-
λοῦντο:

- 1.) Ἀργεῖοι, Γραοί, Ἰκάριοι, Κάριοι, Κᾶρες.
- 2.) Ἴλιοι, Ἡλεῖοι, Σελλοὶ (Σ) ἔλληνες.
- 3.) Τρῶες, Τύριοι, Σύριοι, Τυρρηνοί, Δ(ο)ύριοι,
ἢ Δωριεῖς, Δ(ο)υρῦοι, Δρύοι, Δόλοιοι.
- 4.) Λύκιοι, (Φ)λύγιοι, Φλέγιοι, (Φ)λέλεγιοι,
Φλύγιοι ἢ Φρύγιοι, Βρύγιοι, Ξοῦθοι, Αἴοιοι.
- 5.) (Μεγάθυμοι) Δαν(α)οί, Μακε-Δανοί, Λακε-
Δα(μ)νοί, Ἐπι-Δα(μ)νοί, Καλυ-δ(α)νοί, Καλυδ(ό)-
νιοι, (2) Δω-Δανοί (Dodanim), Καδ(ε)μίωιοι (Θη-
βαῖοι), (Κυδ-) Ἀκάδημοι (= Ἀθηναῖοι).
- 6.) Ἀχα(ι)οί ἢ Ἀχα(ί)οι, Ἰαχάοιοι, Χίχιοι
ἢ Κα(ύ)κιοι, (Cicogna, Σικανοί), Χάοιοι, Ἄοιοι,
(Χ)ίοιοι, Ἰοιοι, (Χ)ῖοιοι, Ἰνάχιοι κλπ.

(1) Ἐν τοῖς Σ υ ν ν ἄ ο i ς μου (σ. 267) ἀποφαίνομαι οὕτω:
ὄρισμα τὸ κ α ρ i κ ὸ ν ζήτημα ἔλυσε ὁ μέγας Renan.
Οἱ Κᾶρες δὲν εἶναι σημεῖται ἀλλ' εἶναι λαπετῖται, ἰνδογερ-
μανοί, ἄριοι. Τὸν μέγαν ἄνδρα διέλαθεν ὁμοίως ὅτι Κ ᾶ ρ ε ς
εἶνε αὐτοὶ οἱ Γ ρ α i, τοιούτων αἱ Γ ρ α ο i, οἱ Γρακοί, διότι
ἢ χώρα ὀνομάζετο ΓΡΑΙΑ. Ὀμώνυμος τοῖς Καροῖ σοφὸς ὁ
Κοραῖος ἀνέστησε τὸ ὄνομα τῶν Γραικῶν, ἀποκαλῶν οὕτω
ἑαυτὸν καὶ τοὺς ὁμογενεῖς.»

(2) Ἡ σημερινὴ Κάλυμνος φέρεται παρ' Ὀμήρῳ ΚΑΛΥ-
ΔΝΑΙ, ἢ δὲ ἀρχαῖα Κ α λ υ δ ο ν i α συμπύπτει πρὸς τὰ ὄρια
τοῦ αἰτωλοῦ βασιλέως Ὀξύλοιο (Ulixes, Οὐ-λύξιος), ὅστις διὰ

Οὕτω δὲ καὶ Ἴωνες ἤθελον εἶναι Ἀχαιοί (1) καὶ τοῦμπαλιν οἱ Ἀχαιοὶ Ἴωνες, κατὰ τόπους ὀνομασμέ-οι δηλονότι, ποῦ μὲν οὕτω, ποῦ δὲ διὰ ταυτοσημάντου ταυτωνυμίας, ἐνῶ, ἀφ' ἑτέρου, ὁ κατὰ τὴν Ἑσπερίαν διατρίβων ἐκαλεῖτο ἀντιθέτως:

1.) Εὐρωπός ἢ Εὐρώπιος, Ζόφιος, (Ζ)εφύριος, (Ὀ)δύσσιος, Οὐλύξιος, Ἑσπεριος, Τάφιος.

2.) Ληθαῖος, Λητῶς, Αἰτωλὸς, Ἴταλὸς, Ἄτλας, Latī(n)us, (2) I talus, Enutrius κλπ (3).

Ξυλίνων τευχῶν, ἐν Ναυπάκτῳ ναυπηγηθέντων, διεπεραίσθη τοὺς Λακεδαιμονίους (Δωριεῖς) εἰς τὴν Νῆσον τοῦ Πέλοπος ὡς γῆν τοῦ Ἡρακλέους. Ἐν γλαφυρῷ ἀρθρῷ αὐτοῦ ἐν τῇ κατ' αὐτὰς Ἀθήνησιν ἐμφανισθεῖσῃ σθεναρᾷ περιοδικῇ ἐφημερίδι «Φωνῇ τῆς Μακεδονίας» ὁ δημοσιολόγος κ Καπετανάκης ὑπολαμβάνει τὴν Μακεδονίαν παρὰ τὸ μῆκος (μᾶκος) ἢ ἐν τῷ κειμένῳ διατύπωσις ἐμφαίνει κυρίως πῶς ἐνόουν τὰ πρόγματα οἱ στραγγαλιστὰι τῆς ἀρχαίας ἱστορίας κλεινοὶ φιλόλογοι.

(1) Ὅρα ἐν Κριτικῇ μου (Τομ. Α' 56) εἰσηγήσιν Ὅμηρου περὶ Ἀχαιῶν ὡς Ἀχαιῶν, ἦτοι Ἀρχαίων (=Γραῶν, Ἀργείων, Ab-Origines).

(2) Λατίνος. Ὁ Λατίνος—μάρτυς μου ὁ Ἡρόδοτος ἐν τῇ Θεογονίᾳ αὐτοῦ (στ. 1013)—ὀρίζεται ἀνήκων εἰς τὸν οἶκον τοῦ (Ὀ)δυσσέως Ἀλλ' ἢ ναυτιλλομένη Ἑλλάς, διὰ τοῦ τολμηροῦ θαλασσοπόρου τῆς τοῦτου ἐπὶ δύο δεκαετηρίδας, καθ' ἃς ἢ περιῆθρον σύζυγος ἀνέμενε τὸν μέγαν σύζυγον καὶ μέγαν ναύτην, δὲν περιορίσθη κατὰ τὸ κοῖλον μόνον τῆς λεκάνης τῆς Μεσογείου, ὀλίγον τι πέραν τῶν Λατίνων καὶ Λωτοφάγων, καθόσον ὁ Ὀδυσσεύς ἔθετο καὶ τὰ θεμέλια τῆς Λυσθαβῶνος ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ εἰς μνημόσυνον τῆς ἐκεῖ ἀπωλείας τῶν ἵππων του (Ὀλυσιππῶν, Λυσθαβῶν, U l i s s e) Ναὶ μὲν καὶ ὁ Πάρις ἔθετο τὰ θεμέλια τῆς πόλεως τῶν Παρισίων, νηπίας τότε νησίδος οὔσης, πλὴν οὐδεὶς τῶν σοβαρῶν φιλολόγων καὶ ἐθνολόγων ἀγνοεῖ ἢ ἀμφισβητεῖ σήμερον ὅτι καὶ οἱ Τρῶες ἦσαν ἄριοι, ἀφού καὶ ὁ Πάρις ἦτο Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Ἐκτωρ Δαρείος καὶ ὁ Πρίαμος Ποδάρκης καὶ ἡ Ἐκάβη Ἥβη κτλ., ἐνῶ πάλιν οἱ ἀτελεύτητοι διάπλοι τοῦ Ὀδυσσέως εἶνε

Ἐπειδὴ οἱ Ἀργεῖοι λοιπὸν ἦσαν Ἕλλη-
νες, ἡ ἔκπαγλος Ἑλένη δὲν ἦτο δυνατόν ἄλλως
γενέσθαι ἢ νὰ ἦτο Ἀργεῖα ἦτοι ΓΡΑΙΑ! — κατ'
ἐννοίαν βεβαίως πελασγικὴν —

Τῶν ἀνωτέρω ἐρευνῶν μου μὴ τελείως ἀποδοκι-
μασθῆσθαι ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ ἐξαιρέτως σοφῶν ἀν-
δρῶν, ὑπέβαλλον ἅμα αὐτοῖς τὴν ἐξῆς νόμισιν: ὅτι
οἱ ΠΑΛΑΙ, τουτέστιν οἱ ΠΑΛΑΙΟΙ ἡμερῶν Ἕλληνες,
οἱ πολλοὶ καὶ πολλοκρόταφοι Ἀργεῖοι καὶ Δαναοὶ
καὶ Ἰοῦθοι καὶ Αἰοιοὶ καὶ Δῶριοι — ἡ τοῦλάχιστον
οἱ Ἑσπέριοι Ἕλληνες, κατ' ἀντίθεσιν τῶν ἐν τῇ
μικρασιατικῇ Ἀνατολῇ οἰκούντων — ἐκαλοῦντο
ΓΡΑΟΙ, γεραιοὶ τουτέστιν ἡ γηραιοὶ, ὑπὸ τῶν ἑ-
πειτα Ἑλλήνων (ἡ ὑπὸ τῶν ἀνατολικῶν οἱ Ἑσπέριοι,
κατὰ τὸν τύπον τῶν Ὀστρογότθων καὶ Βουιγότθων),
ἡ δὲ ΠΑΛΑΙ καὶ τρίπαλαι ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐλλή-
νων οἰκητόρων κατοικηθεῖσα χώρα ἐκλήθη ὑπὸ τῶν
ἑπειτα ἐλλήνων ΓΡΑΙΑ ἢ ΠΑΛΑΙ ΓΗ ἢ ΠΑΛΑΙ
ΑΣΤΥ [Πάλαι—Στάνα(1) ἢ Ἀστυπάλαια] ἢ ἡ δυ-
σμικὴ Ἑλλάς οὕτως ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν ἀνατολικῶν
Ἑλλήνων ἑπειτα ὁ Παλαιὸς ἡμερῶν Θεὸς Ἐκεί-

τι θαυμάσιον καὶ ἐνδεικτικὸς χαρακτήρισμός τῆς ἀκατα-
πονήτου ἐλληνικῆς δράσεως, καθὰ λαμπρῶς ὑπεῖπωσεν
ἐν τῇ φιλελληνικωτάτῃ προπόσει αὐτοῦ κατὰ τὴν τελευ-
ταίαν 25 Μαρτίου ε. ἔ. ὁ κλεινὸς ἀκαδημεικὸς καὶ γερου-
σιαστὴς κ. Ἀλφρέδος Μεζιέρ ἐν τῷ ἐν Παρισίοις ἐθνικῷ
συμποσίῳ τῶν Ἑλλήνων.

(3) Ἐν τῇ Μυθολογίᾳ αὐτοῦ ὁ σοφὸς καθηγητὴς τοῦ Βε-
ρολινείου Πανεπιστημίου κ. Gruppe μάτην πειράται νὰ ἐρ-
μηνεύσῃ καὶ συνδυάσῃ τινὰς τῶν λέξεων τούτων

(1) Ὁ μέγας Renan ὑπελάμβανε τὸ Πελασγικὸν ζήτη-
μα Φιλισταϊκόν. Ὅρα ἐν Κριτικῇ μου τομ. Β'. τὴν
ὀρθὴν λύσιν.

νων ἐκλήθη Διεύς Πελασγικός, καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ ΠΑΛΑΙ, οἱ γηγενεῖς, οἱ ἀληθῶς αὐτόχθονες, ἐκλήθησαν Πελασγοί, οἷον εἰπεῖν τῆς ΠΑΛΑΙ (Γραίας-Ἀργείας) γῆς ΠΑΛΑΙΟΙ (Γραοὶ-Ἀργεῖοι) ἔποικοι, ἀνώνυμοι οὕτω καὶ ἀτέκμαρτοι λοιπὸν, ὥσπερ οἱ ὁμοίῳ ἀορίστῳ ὀνόματι καλούμενοι, ἀδελφοὶ αὐτῶν, Aborigines, καὶ ὅπως καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς ἀεινέον ΕΡΧΟΜΕΝΟΙ, ἦτοι Ὁρχομένιοι (1) Στερεᾶς τε καὶ Πελοποννήσου.

Καὶ τὸ μὲν origo, ὡς γενεαλογικὴ ἀρχὴ τῶν παλαιῶν, ἦτοι τῶν ΑΡΧΑΙΩΝ, ἦτοι αὐτῶν τῶν Ἀχαιῶν ἢ Ἀχαιῶν (2) προσεγγίζει πολὺ τοὺς ΓΡΑΟΥΣ πρὸς τοὺς (Ab)origines ὑπὸ τὰς δύο ἐκτεθείσας ἐννοίας τοῦ παλαιοῦ (=ἀρχαίου) καὶ τοῦ οἰονεῖ παλαιοῦ (δυτικοῦ), ἄλλως δέ Πελλεσχ (=Πελασγός), παρὰ τοῖς Σκιπετάραις εἶνε ὁ παλαιός (3) καὶ αὐτὴ δὲ ἡ τριπαλαιάτη Ἀκρόπολις, περὶ τὴν περὶ αὐτὴν πάλαι πόλιν, ἔτι σήμερον καλεῖται ΠΛΑΚΑ διὰ λέξεως ἀληθῶς πελασγικῆς (4), δηλοῦσης: ΠΑΛΑΙΑ (πόλις), ἀφοῦ ἄλλως ΠΛΑΞ δηλοῖ ὅ,τι καὶ τὸ ΑΓΡΟΣ (=Ἄργος ἢ Γραῖα), ὡς εἶνε γνωστὸν τοῖς φιλολόγοις, καίτοι ἡ ὑπόμνησις καὶ ὁ παραλληλισμὸς οὗτος συνεκίνησε βαθέως τὸν ἀοί-

(1) Ὅρα Κριτικῆς μου Τομ. Α'. κεφ. 20.

(2) Ὅρα εἰσηγήσιν Ὁμήρου περὶ ἀπαλείψεως τοῦ ρ (αὐτόθι).

(3) Πελλεσχ ἢ Πελασγός (=ὁ παλαιός, ὁ ἀρχαῖος) δὲν εἶνε τι παντάπασιν ἀσχετον πρὸς τὸ Πάλλαξ (=ὁ νέος), οὐ τὸ ἱστορικὸν ὑποκοριστικὸν εἶνε παλληκάριον. Ἀλλὰ περὶ τῆς σχέσεως ταύτης ἐς ἄλλοτε.

(4) Τὴν ἐννοεῖ ἄρα γε λέγων ὁ λαὸς Δεπεσχιάνικα; τὴν ἀλδανικὴν; τὴν γλώσσαν τῶν Πελεσχ;

διμον Ραγκαβῆν, ἔτι μᾶλλον εὐαρεστηθέντα ἐπὶ τῇ παρατηρήσει ὅτι ΠΛΑΞ ἢ πελάξ καὶ ΠΕΛΑΓΟΣ (Πελάγιος, Πελασγ-ι-ος, pelagus) εἰσι τὸ αὐτό, δηλοῦντα ἀργὸν πεδίον, εἴτε τουτέστιν ἀτρύγετον ξηρὰν πεδινὴν εἴτε turgidum πόντον, καθόσον μόλις πολλῶ ἕστερον ἢ ΠΛΑΞ ἐσήμνηε τὰ πετρῶδη πεδινὰ ἢ τὰ ὄρεινὰ ἐντελῶς τοπία (1), ὡς ΠΕΛΑΞ δὲ τὸν λάδρον (2) (πέλεκυν), τὴν λαύραν, τὸ Λαύριον.

Ἄγνοῶ διὰ τὴν αἰ παρατηρήσεις τῶν δύο τελευταίων τούτων παραγράφων κατέλιπον εἰς τοὺς σοφοὺς ἐκείνους ἄνδρας βαθυτέραν ἐντύπωσιν ἢ αἱ πρῶται ἄς κυρίως ἀποδέχομαι

Ἐν τῇ «Κριτικῇ μου» πραγματευόμενος λεπτομερέστερον τὰ κατὰ τὴν ἐν λόγῳ συζήτησιν, ἀπλῶς ἔθιξα ταύτην σήμερον ἐφ' ὅσον σχετίζεται πρὸς τὸν Σωρὸν τῆς καλουμένης Γραδός.

Μέγα ὑπὲρ τῆς ὀρθῆς λύσεως τὸ ἐπιχείρημα ἀπὸ τῆς ἐπίσης ὅλως κλασικῆς τὴν μορφήν τοπωνυμίας τοῦ Πόρου τῆς Γραῖς (3) ἐν Ρεθύμνῃ, τὸ μὲν διότι αὕτη οὐδὲ πόρρωθεν προκύπτει προσελθοῦσα, ὡς μίμησις, ἐκ τοῦ Σωροῦ τῆς Γραδός τοῦ Ἀποκορώνου, τὸ δὲ διότι, ὡς ἀληθῆς καὶ αὐτόχρημα πρωτοτυπία, κυροῖ πληρέστατα τὰ περὶ πολ-

(1) Ὅρα πέμπτην εἰσήγησιν Ὁμήρου (αὐτ.).

(2) Καθότι λάδρος σημαίνει τὴν σκαπάνην ἢ τὸν πέλεκυν βραδύτερον Ἀρχικῶς δὲ ἢ συνεκδοχικῶς ἐν τῇ 1—aura δηλοῖ τὴν χέρσον γῆν, τὴν ὁδόν, τὸν διάδρομον. Ὅρα Συνοδάων μου σ. 235.

(3) Ταῦτά ρητέον καὶ περὶ τοῦ ἐν Πρίνῳ Μυλοποτάμου «Δέτη τῆς Γραῖς» ἔστω καὶ ἂν πρόκειται μίμησις ἐν τῇ ἐπωνυμίᾳ

λῶν Γ ρ α ῶ ν σοποράδην ἀνά τὸ Ἑλληνικὸν ἐν τοῖς πρόσθεν εἰσηγηθέντα.

Καλουμένων, τοιούτῳ τρόπῳ, πολλῶν τοπίων, ἀνά τὸ ἑλληνικὸν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Γ ρ α ῶ ν [= "Ἀργεων, ἀγρῶν, ἀργῶν πεδίων, land, rampas, steppes, καὶ μεταγενέστερον ἢ καταχρηστικῶς καὶ πάσης οἰασδύποτε γῆς ἢ τοπίου (1)] τὸ χρυσόβουλλον, διατυποῦν τὴν ἐκφρασιν ὡς παρετέθη (αἰεὶ τὸν Σωρὸν

(1) Ἐν τῷ κατόπιν γ ρ α ῦ ς ἐκαλεῖτο καὶ ἡ κ α λ λ ι ε ρ γ η θ ε ῖ σ α γ ῆ ἀπὸ τῶν ρυτίδων τῶν αὐλάκων αὐτῆς, ὄν τρόπον καὶ ἡ γ ρ α ῦ ς τοῦ γάλακτος, γνωστὴ τοῖς υἱοῖς φιλολόγων. Σημειωτέον ἐνταῦθα ἐπίσης καὶ ταῦτα: 1) ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ γ ρ ᾰ φ ε ἰ ν (γλάφειν, γλύφειν) εἶνε σ κ α λ ε ὑ ε ἰ ν ἢ σκαλίζειν (πρὸς scala τῶν Λατίνων δηλοῦσαν αὐλάκας κατὰ πλάγιαν κλίσιν, ἐνῶ ἄμα ὁ ἕλλην γεωργικὸς λαὸς ἐκαλεῖ σ κ ᾰ λ α ς τὰ διάφορα τεμάχια τοῦ ἀγροῦ, ὁπωσδήποτε διακεχωρισμένα ὄντα), ὥστε γράφειν βουστροφιδὸν νᾶ δηλοῖ σ π ε ἰ ρ ε ἰ ν. 2) ὅτι, ἐν γένει εἰπεῖν, ἡ πᾶσα ΓΗ καὶ πᾶν αὐτῆς τμήμα ἐκλήθη λίαν ἐνωρῆς ΓΡΑΙΑ, καὶ οὐχὶ ἀπλῶς Φ ρ ῆ α, διὰ τὰ ἐν κεφαλῆφ Γ' τῆς παρούσης διατριβῆς ἐκτιθέμενα· 3) ὅτι ἐνωρῆς, διὰ πολλοὺς λόγους, οἱ ὄροι: Γαῖα, Γραῖα Φ ρ ῆ α, "Ἄργος καὶ ἀγρὸς συνεχύθησαν καὶ ἐταυτίσθησαν· 4) ὅτι ἀγείρω, ἀγορά, παν-ήγυρις, δηλοῦσιν ὅ,τι καὶ τὰ ἄ γ ρ ο ς, ἀ γ ρ ὸ ς, γ ρ α ῖ α εἶτε τοῦτέστι ὀφρῦς γεωλογικᾶς (πρὸς τὰ Φ ρ ο ῦ ὀ δ ι α Ἄκρωτηρίου Χανίων) ὡς συνοφρωμένα, μ ο ῦ ρ τ ζ ο υ φ λ α, ὡς εἰπεῖν, ρυτιδώματα γ ρ α ὸ ς, εἶτε κεκαλλιεργημένας ἐκτάσεις, καὶ ὀφρῦς πάλιν, ρυσώματα ἢ ρυτιδώματα γραίας, οἷα καὶ τὰ ἐν τῷ ἐπιπάφῳ τοῦ γάλακτος, ὅστις διὰ τοῦτο καλεῖται γ ρ α ῦ ς! Ἄλλως δὲ καὶ ὀ φ ρ ῦ ς ὀρέων εἶναι κυριολεκτικώτατα ὅ,τι καὶ ὁ ΣΩΡΟΣ, διότι ἀκριβολογικώτατα κατ' ἔτυμον ὁ σ ω ρ ὸ ς ἔρχεται ἐκ τοῦ σ α ἰ ρ ω, δηλοῦντος τὸ συνοφρωσθῆαι. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ λέξις σ ᾰ ρ ξ, σ ο ρ ὸ ς καὶ Σ α ρ ω ν ι κ ὸ ς (κόλπος) Τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς μεταξὺ Θηδῶν καὶ Τανάγρας θέσεως, ἥτις παλαιάτα ἐπὶ Πελασγῶν ἔτι, ἐκαλεῖτο Γ ρ α ὸ ς Σ τ ῆ θ ο ς, καὶ κατ' ἄλλων ἀνάγνωσιν, Γ ρ α ὸ ς ἔ δ ο ς, ἅτινα οὕτω δηλοῦσιν εἰ κ α σ τ ι κ ῶ ς οὐχὶ πλέον συνοφρώσιν φυσιολογικὴν γραίαν ἐπὶ τοῦ γήϊνου ἐπιπάφῳ, ὡς ἐν τοῖς Σ ω ρ ο ῖ ς

τῆς καλουμένης Γραός»), δὲν σφάλλεται, ἀλλ' ἀκριβοῖ τὰ πράγματα κλασικώτατα, καί, δὸς εἰπεῖν πελασγικώτατα, μέχρι ἀπαγχονισμοῦ τοῦ Φαλμεράυερ.

Ἐν τέλει παρατηρητέον τὴν κατὰ τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα νεωτάτην διάπλασιν τῆς τοπωνυμίας τοῦ Γέρω Λάκκου Κυδωνίας, ὃν ὁ λαὸς ἐκφέρει αἰωνίως ἠνωμένον εἰς ἓν οὕτω: **Γερωλάκκος** (πρὸλ. τὰ Σκαπτησύλη, Κυνόσουρα, Νεάπολις, Φιλιπούπολις, Κωνσταντινούπολις, Ἀδριανούπολις κλπ.), ἐνῶ καὶ ὡς ἐπίθετον τὴν λέξιν ἀποδίδει εἰς τὸν ἐκεῖθεν ἔλκοντα τὴν καταγωγὴν ἀξιότιμον ἔμπορον κ. Ἀριστείδην Γερωλάκκον Βαρουδάκιν.

Ἡ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἐντελῶς πνεῦμα ὀνομασία τοῦ χωρίου Γέρω Λάκκου (λάκκου τοῦ Γέρω) σημαίνει, ὡς πᾶς τις θὰ ὑπελάμβανεν, ἐκ τῶν φαινομένων ὀδηγούμενος τὸ ἀκριβῶς καὶ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον τῆς τοπωνυμίας τοῦ Σωροῦ τῆς Γραός (τύμβου ἢ σήμα ος Γραός), καὶ ἐξηγεῖ κάλλιστα, κατὰ τὴν ἐτέραν ὧν δύο ἐκδοχῶν, τὴν πελοποννησιακὴν καὶ κρητικὴν ταύτην τοπωνυμίαν.

Ἐάν, οὐχ ἦπτον, τὸ μὲν χρυσόβουλλον οὐδαμῶς ἀμαρτάνῃ αὐτό, οὐδαμῶς δὲ καὶ ἐγὼ αὐτός, τότε ποιητικὴ τις χάρις ἀφίπταται ἐκ μέσου ἡμῶν οὐκ ὀλιγοστή, εὐλογώτατα ὑποχωροῦσα εἰς τὴν θεὰν

Γ ρ α ὄ ς, ἀλλὰ τι προσομοιάζον πρὸς σ τ ἦ θ ο ς ἢ ἔ δ ο ς.

Πόσον σήμερον, ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων ἐτυμολογιῶν, θὰ ἔτριβε μετ' εὐχαριστίας, ὅτι πλείστης, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ κλασικῶς ἀστειὸς ἐκεῖνος ἐτυμολόγος ὁ ἀποφηνάμενος ὅτι ἔτυμον ὁ γέρων ἔχει τὸ εἰς γ ἦ ν ρ εῖ ν! ὅπως ὁ κηρὸς τὸ κατεῖν καὶ ρεῖν!

τὴν ὑπέρθρον, τὴν Ἀλήθειαν.

Διότι, ἐὰν ἡ καλουμένη υποθεσία Γραῖα, ὅπου-
 δήποτε τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν, οὐδεμίαν ἔχη πε-
 λασγικῶς, κατὰ τὰνωτέρω, σχέσιν πρὸς οὐδεμίαν ἐν
 ἀνθρώποις γραῖαν ἢ παράστασιν γραῖας, μάταιαι
 λοιπὸν τότε αἱ ἔρευναι καὶ αἱ εἰκοτολογίαι περὶ ὑπο-
 θετικῶν εἰκόνων, τοιούτων ἢ τοιούτων, γραῖας, ἃς
 δῆθεν ἀναπαριστῶσιν, ἢ ἀναπαρίστων ἄλλοτε, τοπία
 τινά, καθόσον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὀνοματοθέτης
 δὲν ὠρμήθη ἐκ τῆς εἰκαστικῆς ἢ καλλιτεχνικῆς πα-
 ραστάσεως τῶν ψερωνύμων τοπίων, ἀλλ' ἀπλῶς ὠνό-
 μασε ταῦτα διὰ πελασγικῆς λέξεως, δηλοῦσης ἀπα-
 ξαπλῶς: χῶρον ἀργόν, χαλέπαν, (1) ἀγριάδα ἢ τι
 τοιοῦτο. [Ὅρα οὐδὲν ἥττον καὶ τὴν ὀρθὴν ἀπο-
 ψιν τῆς σημ. εἰώσεως τῆς σελίδος 27 τοῦ παρόντος].
 Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, ἐνδεικτικωτάτη εἶνε ἡ ἐν Πελο-
 ποννήσῳ παιδιὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Σωροῦ τῆς
 Γρηᾶς. Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ παιδιὰν μεταξὺ 10 ἢ 20
 μειράκων διεξάγεται ὁ ἀγὼν τὶς τούτων θέλει κα-
 ταβάλλει διὰ τῆς δυνάμεως τῶν χειρῶν ἓνα τῶν συν-
 διαγωνιζομένων. Ὁ καταβληθεὶς πρὸς στιγμῆν,
 πάσῃ δυνάμει πειρᾶται νὰ ἀνακύψῃ. Ἐν τούτῳ ὁ
 καταβαλὼν κραυγάζει πρὸς τοὺς συμπαίκτορας » εἰς
 τὸ σωρὸ τῆς γρηᾶς! » εἰς τὸ σωρὸ τῆς γρηᾶς!
 ὅτε πάντες συγχρόνως ἐπιπίπτουσιν ἐπὶ τὸν κατα-
 βληθέντα, ὅστις βεβαίως πρέπει νὰ ἔχῃ ὑψηλὴν
 ἀντοχὴν ὅπως βραστάσῃ τοὺς ἐπ' αὐτοῦ ἐπιπίπτον-

(1) Ἡ λέξις ἐντελῶς οὔσα κρητικὴ καὶ δηλοῦσα γῆν χα-
 λεπὴν, ἀγονον τουτέστι καὶ τραχεῖαν, εἶνε κλαδικώτατα
 πεπλασμένη καὶ ἑλληνικωτάτη.

τας καὶ ἐπισωρευομένους. Ὁ οὕτω καταβληθεὶς παριστᾶ, κατὰ τὴν παιδικὴν ἀντίληψιν, πρόσωπον ἀνάλκιδος καὶ ἀνάνδρου ἀχαιΐδος γράϊας καὶ οὐκέτι σθεναροῦ καὶ ἀθλητικοῦ ἀχαιοῦ.

Ἡ ὄθεν τὸ σύνολον τοῦ ἐκ τῆς παιδιᾶς θεάματος παρέσχε τὴν ἐντύπωσιν σωρεύσεως, οἷα καὶ ἐν τῷ Σωρῷ τῆς Γραῖς, ἢ ὁ πρῶτος ὑποκύψας ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἰσχυροῦ προσφέρει τοιαύτην ἐντύπωσιν Σεσωρευμένης Γραΐας ἢ ἄλλως ἢ παιδιὰ ἐπαίζετο τὸ πρὶν ἐπὶ σωρῶν χώματος ἢ πετρῶν, καταχρηστικῶς καὶ κατ' ἐπέκτασιν καλουμένων Σωρῶν τῆς Γραΐας ἢ καὶ ἐπὶ πραγματικῶν Σωρῶν Γραῖς. Πρόδηλος ἢ σπουδαιότης τῆς ὀνομασίας τῆς πελοποννησιακῆς ταύτης παιδιᾶς, ἥτις καὶ ἐνιαχοῦ τῆς Κρήτης παίζεται, κατὰ βεβαίωσιν τοῦ συμπολίτου κ. Ἀνδρέου Κοκολάκι.

Δὲν πρέπει νὰ ἀρνηθῶ ὅτι βραδύτερον, μέχρι σήμερον, αἱ τοποθεσίαι αὗται ὑπελήφθησαν ὡς Σωροὶ ἢ Πόροι **μορφῆν** Γραῖς ἔχοντες, εἴτε δῆθεν ἄλλοτε ποτε, εἴτε τάχα κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν παλαιῶν. Οὐδαμῶς μάλιστα παράδοξον ὁ ἐπ' αἰσίοις λαογραφικὸς Σύλλογος (1) νὰ ξενίσῃ σχετικὰς παραδόσεις

(1) Τὴν πρωτοβουλίαν πρὸς σύστασιν τοιοῦτου συλλόγου ἔσχε παρ' ἡμῖν ὁ κ. Ἐμμ. Γενεράλις γυμνασιάρχης Χανίων, ἠσπασθησαν δὲ ἀσυζητητῆι ὁ σοφὸς Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Παιδείας ἐν Κρήτῃ κ. Α. Γιάνναρης καὶ ὁ θερμουργὸς διευθυντὴς τοῦ «Κρητικοῦ Ἀστέρου» κ. Γ. Λελεδάκις, οὕτω δὲ χρησταὶ ὑψίστανται ἐλπίδες ὅτι ὁ ἐθνικὸς οὗτος Σύλλογος θέλει περισώσει ὅ,τι ὁσμέραι ἐπὶ μεγίστη ἐθνικῇ ζημίᾳ παραπόλλυται. Ὁμοίαν ἐσχόν πρωτοβουλίαν καὶ αὐτὸς ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου πρὸ δεκαεπταετίας, ὅμως ματαιωθείσαν, ἐλλείπει πόρων πρωτίστως. Εἰς τὸν ὅσον οὐπω

πέριξ τῆς τριαύτης παραστατικῆς, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἐκφράσεως.

Ὅμως, τοῦτο δὲν ἠθελεν εἶναι τὸ ἀληθές, διότι τὸ ζήτημα ἀνήκει εἰς ἑτεοκρητικὴν καὶ πελασγικὴν φιλολογίαν.

Πέποιθα ἀπολύτως !

Πλὴν καὶ οὐδὲν μὲ κωλύει τοῦ νὰ θύσω καὶ μικρὸν νεοσσὸν ἀλεκτορίδος εἰς τὸν κοσμοπολιτικὸν καὶ δημοκρατικὸν Βακχυλίδην, διότι, ὡς αὐτὸς ἔφα, «εἴ τις ἄλλως βούλεται λέγειν, εὐρεῖα οἶμος.»

λοιπὸν μαιευθὸς ὁμοῖον Σύλλογον εὐχομαι ὑποκαρδίως τὰ κράτιστα, εὐελπις ὅτι θέλει προθύμως ἀναλάβει καὶ τὴν δημοσίευσιν τῶν Ἀπάντων τοῦ κ. Καλαϊσάκι, ἂν μὴ κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς τριακονταετηρίδος τοῦ φερεπονωτάτου καὶ συστηματικοῦ παρ' ἡμῖν πατριδογράφου τούτου.

Τὰ ἐκτεθέντα εἰσὶν ἴσως ἀποχρῶντα ὅπως τεθῆ-
 τέρμα εἰς τοὺς μακροὺς λόγους οἵτινες ἐν τοῖς ἐμ-
 προσθεν ἔπεισαν ποῦ κεῖται ἀναντιρρήτως ἢ ἀ-
 λήθεια.

Ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ (1) θὰ ἐπεζήτουν νὰ δι-
 εξηγήσω τὰς μεταφυσικὰς ἐπωνυμίας τῆς πρεσβυ-
 τάτης τῶν θεῶν Δῆμιτρος ἢ Γαίας, ἀφ' ἑνὸς μὲν
 ὡς Γ ρ α ῖ α ς, τουτέστι παμπαλαίας Μητρὸς καὶ
 Τροφῆοῦ τοῦ ἀνθρωπέου γένους συνάπαντος, ἀφ'
 ἑτέρου δὲ ὡς (Γ)ΡΕΑΣ ἢ ΗΡΑΣ, ἥτοι Συζύγου τοῦ
 Οὐρανοῦ, ὃ ἐστὶ πάλιν Γ α ῖ α ς, κατ' ἄλλην δὲ ἔν-
 νοιαν, ἀρχαιοτέραν, ὡς Μητρὸς πάντων καὶ αὐ-
 τῶν τῶν Θεῶν.

Ἐπὶ τὴν τελευταίαν ἔννοιαν «οὐκ ἔστι θεός»,
 κατὰ τοὺς παλαιούς, ἀλλ' «ἔστι θεὸς» (2), τὸ δὲ

(1) Τὸ παρὸν κεφάλαιον εἶνε εἰλημμένον ἀπὸ τοῦ Φι-
 λολογικοῦ Τόμου τῆς ἀνεκδότου συγγραφῆς μου «Critique
 et verdict du XIXe siècle sur les utopies du passé» περὶ ἧς ἔχω
 ὑποβάλλει αἰτησὶν πρὸς τὴν παρούσαν σύνοδον τῆς Σ Βου-
 λῆς τῶν Κρητῶν, εὐγενέστατα ἀναδεξαμένου τοῦ ἀξιοτί-
 μοι Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Γ. Παπαμαστοράκι τὴν
 ἐνώπιον τῆς Βουλῆς εἰσηγήσιν καὶ συνηγορίαν, ἐπ' ἀγαθῶ
 τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀνά τὴν Ἀνατολὴν
 κινήσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

(2) Ταῦτὸ καὶ παρ' Ἀρίοις, καθόσον ἐν τοῖς ἀγίοις τῶν
 ἀγίων παρ' αὐτοῖς ἀνάκειται περίοπτος ἢ Λιγγα, ἱερός
 τουτέστι σάκανδρος—τὴ ἀντίθετον πρὸς τοὺς ὀλιθόβου-
 κλασικῶν Ἑλλήνων ἐν τοῖς φαλληφορτίοις—εἰκονίζων τὴν
 γεννητικὴν καὶ δημιουργικὴν δύναμιν τῆς Φύσεως.
 Δεινοὶ ἐπίσης, γάλλοι καὶ γερμανοί, κατα τὸν λήξαντα αἰ-
 ῶνα ἀρχαιολόγοι ἀπεφήναντο ὅτι τὰ πολλαχοῦ ἀπαντῶντα
 μέγιστα λίθινα ὁμοιώματα ὠ ῶ ν εἰκονίζουσι τὴν αὐ-

δόγμα τοῦτο, παντάπασι μὴ ὄν κρητικόν, ὡσερ ὑπέλαβεν ὁ κ. Έβανς, εἶνε αὐτόχρομα πανελλήνιον.

Ἰπὸ τὴν αὐτὴν τελευταίαν ἔννοιαν ἡ Διμητήρ εἶνε ἀληθῆς Ρέα Κυβέλη ἢ Ρέα Συλβία.

Ἰπὸ τὴν ἰδίαν ἔννοιαν τὸ περὶ ἀρχῆς ζήτημα, ὡσερ ἔθετο ὁ Βολταῖρος ἐν τῷ ἐρωτήματι ἀν προϋπῆρξε τὸ ὦν (1) ἢ ἡ ὄρνις, οἱ πάλαι ἔλυσαν οὐχὶ ὑπὲρ Διὸς — Deus — ἀλλ' ὑπὲρ Δίας — Dea —.

τὴν καὶ ἡ Λίγγα ἔννοιαν, ἦν ἐξέφραζον καὶ οἱ κλασικοὶ φιλόσοφοι, ἀρσενικῶ τῷ τρόπῳ, ὡς εἰπεῖν. Καὶ τῶν φαλλῶν τούτων πρωτόγονα καὶ πανάρχαια ὁμοιώματα ἀπαντῶσι λίθινα μέγιστα ἐκεῖ ἐνθα ὑψίστανται καὶ τὰ προμνησθέντα ὁμοιώματα ὦν. Ἐντελῶς διάφορον τούτων εἶνε ἡ ἀνάγλυφος ἢ ἔκτυπος παράστασις σακάνδρων καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολὴν ἐπὶ Σεσώστριος (Ραμσή Β'), καθάπερ μαρτυρεῖ ὁ πατήρ Ἡρόδοτος, ἥτις συμβολικῶς ἠθέλησε νὰ σημάνη τὸν ἐκφυλισμὸν καὶ τὴν ἐκθύλυνσιν τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς, οὐς ἀπ' ἀκροῦ εἰς ἀκρον καταστρέψατο ὁ μέγας Αἰγύπτιος μονοκράτωρ. Ἐπάναγκες νὰ προστεθῆ ὅτι ἐν τῷ μέρει τούτῳ, θεολογῶν, συναντῶμαι πρὸς τὴν γυμνὴν γραφίδα τοῦ Ζολᾶ καὶ τοῦ Ραμπελαῖ, ἀκῶν ἐντελῶς. Καίτοι ὄθεν οὐδεμίαν ὑπέχων εὐθύνην ἐπὶ γυμνωλένῳ ἐρεσχελίῳ, εὐχαρίστως ἀφ' ἑτέρου παρατηρῶ ὅτι ὁ κράτιστος Ἰσραηλίτης φιλόσοφος καὶ φιλλέλην κ. Max Nordau, ἐν ἴσιν πρωτοτύποις ἠθικολογικοῖς ἄρθροις, κατακρίνων τὴν ὑφεστῶσαν κοινωνικὴν τάξιν καὶ σεμνοτυφίαν, ἔθνους χειροκροτεῖ τὴν κλασικὴν φαινομερικὴν περίοδον καὶ τὴν ἀνέδην καὶ ἀναπεπταμένως -ελουμένην φαλληγορίαν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος, λατρεῦον τὸν Βακχὸν φαλλῆνα, καὶ δὴ καὶ τὴν μοιχίαν ἐπιτρέπον, ἥρκει μόνον νὰ προσήγετο θῦμα ἐξίλαστήριον βοῦς ἀπὸ Ταινάρου μέχρι τοῦ Ἰσθμοῦ. Τὰ ὀπωδῶδηποτε ἐξώλενα ταῦτα ἄρθρα τοῦ κ. Max Nordau, ἐμφανισθέντα καὶ ἐν τῇ «Πατρίδι» Χανίων, ἢ Α. Β. Υ. ὁ Πρίγκιψ Γεωργίος ἀνέκοψεν, ἅτε ἀσύμφορα παρ' ἡμῖν.

(1) Τὸ αὐτὸ ζήτημα συζητεῖται καὶ ἐν Ἑλλάδι πρὸ τοῦ Βολταῖρου κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον καὶ δέκατον π. Χ. αἰῶνα. Ἀλλ' ὁ ὑπατος συμβολισμὸς Ἑλλάδος καὶ Αἰγύπτου ὑπεχρέωσε τὸν θεῖον Ὀμηρον νὰ μετατοπίσῃ καὶ

Ἄλλ' ἡ Δημίτηρ, γεραρὰ τροφός, λόγῳ σφαλε-
 ρᾶς φυσιολογικῆς ἀντιλήψεως θεολόγων προγενε-
 στέρων τῆς Σχολῆς τῶν Ἰώνων, ἥτις ὑψίστας προσ-
 ἤνεγκεν ὑπηρεσίας εἰς τὴν Θεολογίαν, συνίνου ἐν
 τῇ ἀρχαίᾳ μεταφυσικῇ θεολογίᾳ ἀδιάσπαστον ἐν ἑαυ-
 τῇ τὸ Ἄγαθόν μετὰ τοῦ Κακοῦ, οὐχὶ ὡς ἐν τῷ φιλο-
 παίγμονι τριγώνῳ τοῦ Σωκράτους ἀλλὰ καὶ πρά-
 γματι, καθότι ἡ ἀνθρωπότης ἐβλεπε τὴν Γῆν ἀδηφά-
 γον Κρόνον πάσης σαρκός, νεκρῶνα ἀπέραντον!

Ὅμως ὑπῆρξαν ἐνωρὶς ἡμέραι θεολογικῶν ἀπο-
 καλύψεων φαινοτάτων, καθ' ἃς ἡ ἀνεξάντλητος
 Τροφός τοῦ Κόσμου, ἡ Παμμύνητορ ΓΡΑΙΑ, ἐν-
 τελῶς ἀποβαλοῦσα τὴν ἔννοιαν τοῦ παμφάγου Ἄδου
 ἢ Μινωταύρου ἢ Κρόνου, ὡς πλατύτατο ἀλλαχοῦ
 ἐξηγοῦμαι, περιορίσθη εἰς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς
 Δήμητρος, τῆς ἀναξίως ἑαυτῆς πασχούσης Θεᾶς
 ἀπὸ ἀπωλείας υἱῶν καὶ θυγατέρων, διότι δὲν εἶνε
 μόνη ἡ Κόρη ἢν ἀπέβαλεν (1), οὕτω δὲ ἡ Δημίτηρ

συγχύσῃ τὰς ἐννοίας ἐν ἀπέριφ εὐφυΐᾳ. Οὕτω, ἐν τῇ σχε-
 τικῇ μεταφυσικῇ καὶ θεολογικῇ συμβάσει μετὰ τὴν Ἑλλάδος
 καὶ Αἰγύπτου Ὁ Ὄν ἀμείβεται εἰς ὌΝ τῆς Λήδας, αἱ δὲ
 περισσότεραι (peri—e darall ἑδραϊστί) τῶν ναῶν τοῦ Μίνωος
 καὶ τοῦ Χριστοῦ, ὡς τόσῳ παρεξήγησε καὶ κατεγέλασεν ὁ
 κλεινὸς Renan, παριστῶσι τὸ ΜΕΓΑ ΠΝΕΥΜΑ τοῦ «ΔΙΟΣ ΕΛ-
 (Δ ἡ δ α ς!) ἐν ὁμοίωματι Κ ὕ κ ν ο υ!» Ἀλλὰ τὰ περαι-
 τέρῳ ἐν Κριτικῇ μου. Καὶ ἐπαιζεν Ὁ Ὄν μετὰ τῆς Δ ἡ -
 δ α ς!» (Τόμ. Β, 48). Προσθετέον οὐδὲν ἥτιον ὅτι ἡ ἐν τῇ
 αὐτῇ θεολογικῇ συμβάσει ἀνακοίνωσις περὶ τῆς μεταμορ-
 φώσεως ταύτης τοῦ Διὸς (Ὁ ὌΝ) εἰς θαῦρον (εἰς ὠ ὀ ν!
 εἰς τ α ῦ ρ ο ν!) εἶνε ὑπαγόρευσις αὐτοῦ τοῦ Ὁμήρου,
 συληθεῖσα ἐν τῷ κατόπιν ὑπὸ τῆς ὑπερψήλου Εὐαγγελ-
 ικῆς ἐκθέσεως. Ὅρα ἐν Κριτικῇ μου στραγγαλισμούς καὶ
 ψαγὰς τῆς κρητικῆς καὶ πανελληνίου λατρείας (Τόμ. Γ').

(1) Ἐν τούτῳ, ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τουτέστι ταύτῃ υἱῶν καὶ

ἀπέβη μόνον ὑψηλὴ εὐεργέτις τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, μόνον δότεира ἀγαθοῦ. μόνος κέρας καὶ δύναμις ἀκνώ του πηγῆς ἀγαθῶν, καὶ μόνον κέρας καὶ δύναμις ἀφθονίας (ἀ μ α λ θ εῖ α ς) ἑάων.

Αἱ ἐπ' αὐτὴν συμφοραὶ ἀπὸ τοῦ ἀγρίου ἐν χειμεριναῖς ὥραις ληΐσμοῦ τῶν κήπων τοῦ Ἀδώνιδος καὶ ἀπὸ τῆς ἀκαρδίου λαίλαπος καὶ καταγίδος ἐπὶ τὰ (β. ἴα καὶ τὰς (β) ἰο(ύ)λας τῶν πανηγυρικῶν ἀνθεστηρίων τῶν Μαΐων Της, καί, καθόλου εἰπεῖν, ἀπὸ τῆς νεκρικῆς ὥχριας τῶν περιχαρῶν ἐπὶ τινὰς μῆνας πε-

θυγατέρων, συναντᾶται ἡ Δημήτηρ (Terra Fr̄ea) πρὸς τὴν Ρέα ν τὴν Κρόνου. Ἐν τούτοις ἡ γνήνη ἐντελῶς Θεότης Δημήτηρ εἶνε αὐτὴ αὐτὴ αὐτοτάτη ἡ Ρέα ἡ Κρόνου, τῆς ὁποίας οὗτος κατέτρογεν ἢ κατέπινε τὰ τέκνα, οὐ μὴν ἀλλὰ εἶνε αὐτὴ αὐτοτάτη ἡ Ρέα Σουλδία τῆς Ρώμης καὶ τέλος εἶνε αὐτὴ αὐτοτάτη καὶ ἡ ἐν Ραμᾶ Ραχὴλ (Rea H̄io Ia - Rema) κατὰ τὸ πρόγραμμα τῆς προφητικῆς τοῦ Ἑσάτου Σχολῆς (Κ ρ ι τ ι κ ῆ ς μου Τομ Γ', κεφ. 20).

'Ἄλλ' ἐὰν ὑψηλὴ ἀνάγκη ὑπεχρέωσε καὶ Προφήτας καὶ Εὐαγγελιστὰς ἵνα ἐξομοιωσῶσι τὰ γεγονότα πρὸς τοὺς ἱεροὺς μύθους Αἰγύπτου, Ἑλλάδος, Ρώμης, Φρυγίας, Φοινίκης, Κρήτης, Γάζης, Ἀθηνῶν, Θηβῶν, Μακεδονίας καὶ Θράκης, ἥδη πέποιθα ὅτι ἡ ἀνάγκη αὕτη ἐξέλιπε καὶ ἡ Ἱστορία δέον νὰ λαλήσῃ ἐπὶ τέλος τὴν ἀτερπῆ ἐστὼ γλῶσσαν τῶν ξηρῶν ξηρῶν γεγονότων. Πολλῆς βεβαίως ὠφελείας πρόξενος ἐγένετο ἡ συνύφανσις τοῦ ἀρχαίου μύθου μετὰ τῶν ἱερῶν γεγονότων τῶν Εὐαγγελίων, ἀλλ' ἡ Ἐπιστήμη σήμερον πάσχει δεινῶς ἐκ τῆς συγχύσεως ταύτης, διότι ἡ κλεῖς ὑπῆρξε τόσον μυστικὴ, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἐξνιμώθη καὶ ἡ Ἑλλάς σοβαρῶς.

Πλανηθεὶς οὕτω καὶ ὁ σοφὸς καθηγητῆς τοῦ βερολινεῖου Πανεπιστημίου κ. Gruppe ὑπέλαβε τὴν περὶ Κρόνον κοσμογονίαν ἰστέραν ἐπίνοιαν καὶ διασκευὴν καὶ ἠρμήνευσε τὸν Μινώταυρον λίαν σφαλερῶς, ἄτε ἀγνοῶν τὸ Ἑλληνικὸν καὶ Χριστιανικὸν σύστημα καὶ τὴν κλεῖδα τοῦ μυθολογικοῦ μυστηρίου, ὅπερ εἶνε ἰστορία λαλοῦσα τὴν γλῶσσαν τῶν κατοίκων τοῦ. "Ἀρεως!

τάλων τῆς χαροπῆς χλωρίδος της, ἥτις, ὅσον οὐδέποτε ὁ Σολομῶν, τόσον μεγαλοπρεπέστερον αὐτὴ ἐνδύεται, καὶ ὅμως τὴν αὖριον εἰς κλίβανον βάλλεται, κατέστησαν τὴν Δήμητρα ὑψηλὴν ἅμα τῆς μυστικώτερας Τραγοῦδιος Θεᾶν Πάσχουσαν διὰ τὸν τριμέγιστον αὐτῆς Ἄδωνιν, ὅστις εἶνε αὐτὴ ἢ ἰδίᾳ ἢ μυστικῆ Ἰόλη (1) τοῦ Ἡρακλέους, τὰ τρισύλια κάλλη τῆς ὁποίας ἀδυνατῶ νὰ ἀντιβλέψω, ὑφασμένα ἀπὸ ὑακινθίνου ἀσπίλου φωτός καὶ τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα τὰ ἀσεβῆ χεῖλη μου ἀδυνατοῦσι νὰ ἀπαγγείλωσι, διότι καὶ ὁ αἰπὺς Renan ὑπὸ πολλῆς ἀγωνίας

(1) Viola καὶ Silvia καὶ Ἰαλ-β-α ἢ Ἰαλη ἢ Ἰόλη ἐμφαίνουσι ταυτό. Ὅμως ἡ Ρέα ὡς Σ υ λ β ί α ἐννοεῖ τὴν Δήμητρα—τὴν Γῆν Μητέρα—ἐν τοῖς ὄρουμοῖς καὶ τοῖς ἀλλοδατοῖς, ταῖς λόχμαῖς καὶ τοῖς δάσεσι. Τὰ ὄρουμα φέρουσι τὸ ὄνομα αὐτῆς ὡς Ρέα: ἡ ρ ο ἢ τῶν ἐπὶ γῆς βιούτων ρευμάτων, ὁμοίως καὶ ὁ ἀπειρος, ὡσπερ ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἐσμὸς τῶν φύλλων, ἐπίσης, συμβολιζόμενος ἐν τῇ ρ ὄ α ἢ ρ ο ι ᾶ, περικλειούση ἀπειρίαν κόκκων ἐντὸς τοῦ σφαιρικοῦ περιδλήματος αὐτῆς, ὅπερ ἀκολούθως εἰκόνισε τὸν Ἄδων μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἑκατομμυρίων τῶν βροτῶν, ἐν τῷ θεσπεσίῳ μύθῳ τῆς Κ ὄ ρ η ς. Ἀπασαὶ αὗται αἱ ἱεραὶ ὀνομασίαι φερωνυμοῦσι καὶ ἀπὸ τῆς Ἡ ρ α ς, ἥτις εἶνε αὐτὴ ἡ Ρέα. Ἀλλ' ὅτε διεσπάσθησαν ὁ Οὐρανὸς ἀπὸ τῆς Γαίας, τότε αἱ μὲν οὐράναι αὗται ὀνομασίαι, αἷτινες ἐδήλουν τὸν ἐσμὸν τῶν ἀστρῶν (ρ ὄ α, ροιά, Σίδη-ρῶα. Ὅρα Συννάων μου σ. 239-242) καὶ τὴν ἀπ' αὐτῶν ρ ο ἢ ν, καὶ τὰ θίγοντα διὰ τῆς χαίτης των τοὺς Οὐρανοὺς ὄ ρ η, ἐγένοντο ἐπίγειαι, ὁ δὲ Κρόνος καὶ ἡ Χορῶνη (ισχέαιρα) Ἀρτεμις κατῆλθον εἰς τὴν γῆν ἐπίσης, ὡς Μινώταυρος ἢ Νουμίτωρ (Ἄδης), ἐν τῇ ὀνομασίᾳ ταύτῃ ἐμφαινομένης προδηλοτάτης, οὐρανίας ὀνοματολογίας, ἐννοίας καὶ γραμματικῆς συνθέσεως. Ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ ζητήματι πλανῶνται, καίτοι εὐφυῆ εἰκοτολογοῦντες καὶ ἐξυφαίνοντες, οὐ μόνον ὁ σοφὸς κ. Gruppe ἀλλὰ καὶ ὁ κ. Evans καὶ ὁ τούτῳ ὀπιδῶν κ. Ξανθουδίδης (ὄρα Συννάων μου σ. 254-257).

συνεσχέθη, ὅτε τρέμοντα τὰ χεῖλῃ μου παρέδωκαν εἰς τὸν σεβασμὸν Του, γονυκλινῆ, τὸ ὄνομα Ἐκείνης, τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα ἐν τοῖς Ἑλλήσιν.

Ὁ Εὐμολπος καὶ ὁ Ὀρφεύς, ὅτε ἀπέσπασαν ἀπὸ τῆς Ὑψηλῆς (Γ)ΡΕΑΣ Μητρὸς τὰ γνωρίσματα τῆς Συμφορᾶς, ὡς προσιδιάζοντα εἰς τὸ Κακὸν, ὅπερ δὲν ἦτο Αὐτή, τὸ Ἄωτον Ἀγαθόν, Αὐτή, ἡ τοῦναντίον στενάζουσα ὑποκάτω τῆς πυγμῆς Αὐτοῦ, ἐβρυχήθη ἢ πᾶσα Ἑλλάς καὶ μέσον τὸ Ἄργος ἐκ τῆς δικαιοσύνης τῶν Δημιουργῶν Θεολόγων τῆς καὶ ἡ μεταφυσικῆ τοῦ Πλάτωνος ὥδευσε τότε ἔμπροσθεν πολλῶν αἰῶνων, ὅπως δεσμεύσῃ, διὰ τῆς ὀξυνοίας αὐτῆς καὶ τοῦ ὕψους τῆς, αὐτὸν τὸν ΙΘ', αὐτὸν τὸν Κ' αἰῶνα ἡμῶν, καὶ τοὺς κατόπιν ἅπαντας.

Ἡ Δημήτηρ λοιπὸν τελεῖ ὑπὸ τὸν Μινώταυρον! σπαράσσοντα τὰ μητρικὰ σπλάγχνα Τῆς καὶ τὴν καρδίαν Τῆς τὴν διάπυρον, καρδίαν μητρὸς.

Ἡ Δημήτηρ τελεῖ ὑπὸ τὸν Κρόνον Ἀἰδωνέα! ἐπάνω ἐνταφίων λίθων, ἐπιτυμβίων σπηλῶν καὶ ἐνεπιγράφων δακρυλούτων πλακῶν, ὑπὸ τὸν ἀδηφάγον σκώληκα τῶν ὁποίων, νεκρὰ καὶ ὠχρά, τὰ τέκνα τῶν σπλάγχνων Τῆς, μετ' ἀπληστίας, γεωμετρικῶς αὐξούσης, καταθιβρώσκονται ὑπὸ τοῦ ΜΗΔΕΝΟΣ, ὑπὸ τοῦ Ἀἰδωνέως!

Πᾶσα ἡ Φρυγία κλαίει· οἱ δόνακες αὐτῆς γίνονται ἄλλοι τόσοι μακροὶ καὶ πικροὶ ἔλεγοι «αἰ αἰ» «αἰ, αἰ» λέγοντες. (1)

(1) Ὁ μακαρίτης καθηγητὴς καὶ διδάσκαλός μου ἐν Ἐρμούπολει Σύρου Στυλιανὸς Εὐαγγελινὸς ἐδόξαζεν ὅτι τὸ ἔτυμον τοῦ «ἐλέγου» ἤρχετο ἀπὸ τοῦ «αἰ αἰ λέγειν!» Τοι-

Ἡ Σαμοθράκη γοερῶς θρηνεῖ· καὶ οἱ λαοὶ οἱ ἀπὸ Θράκης μέχρι Σάμου, κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις τοῦ ὀρίζοντος, στενάζουσι μετὰ τῆς Μεγάλης Μητρὸς, ἐπὶ τῇ πέρα μέτρου εὐρείᾳ ἀδικίᾳ!

Ἡ Ταυρικὴ καὶ ὁ Καύκασος (1) βαθύτατα ἐορτάζουσι τὴν ὀδύνην τῆς Μητρὸς τῶν Θεῶν ἀπάντων.

Καὶ ἡ λοιπὴ Ἑλλάς, ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἀysonίας καὶ τῆς Γαλατείας μέχρι τοῦ Συριακοῦ πελάγους οἰμῶζει οὕτω, λέγουσα: «Τίς λοιπὸν θέλει εὐλυτώσει;» (2)

οὗτό τι σήμερον δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λέγηται. Ἡ λέξις ἐλέγ εἶνε φρυγικὴ, δηλοῦσα τὸν κάλαμον καὶ συνεκδοχικῶς (πένθιμον) δι' αὐτοῦ αὔλησιν. Δὲν εἶνε ἀπίθανον καὶ αὐτὸ τὸ λέγω (=ἐλέγω, ὅπως θέλω καὶ ἐθέλω) νὰ ἔχη ἀρχὴν φρυγικὴν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς αὐτῆς συνεκδοχικῆς ἐννοίας, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον μία τῶν πολλῶν σημασιῶν τοῦ λέγω εἶνε καὶ ἡ τοῦ ψάλλω, ἐγκωμιάζω, ἄδω (λ. χ. τὸ τοῦ Ἄνεκρέοντος· θέλω λέγειν Ἀτρείδας). Πλεῖστα ἐδάνεισαντο παρὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ Φρύγες, ἀκριβῶς δὲ, ὅπου ἡ γλῶσσα αὐτῶν δὲν ἐπῆρκει, ἢ συμπλήρωσις ἐγίνετο διὰ ἑλληνικοῦ λεξικοῦ, ὡσπερ τοῦτο πράττει σήμερον ὅλη ἡ Εὐρώπη. Οὐδὲν ὡς βλέπετε, καινὸν ὑπὸ τὸν Ἥλιον! Ἄλλ' ὡς ἐδάνεισαντο, οὕτω καὶ ἐδάνεισαν καὶ αὐτοὶ ἐκ τῶν ἰδίων. Προσθετέον μάλιστα ὅτι τὰ πατέραN, μητέραN, θυγάτερα N, κλπ. τῶν ἀγραμμάτων εἰσὶ τύποι φρυγικοὶ, πρώτης, τάξεως, ἀν ἀγαπᾶτε!

Σημειωτέον ὅτι καὶ ὁ δαιμόνιος Σοφοκλῆς ἐν τῷ Αἶαντι αὐτοῦ φέρει τὸν μέγαν ἦρωα ἀπὸ τοῦ «αἰ! αἰ!» ἐτυμολογοῦντα ἑαυτὸν.

(1) Περὶ τοῦ τρισμεγίστου πρὸς τὸν Καύκασον φιλολογικοῦ, φιλοσοφικοῦ καὶ θεολογικοῦ ἀνομηματος τοῦ κλεινοῦ πατρὸς τῆς λατινικῆς ὀρθοδοξίας Τερτουλλιανοῦ ὄρα Κριτικῆς μου «Πικρὸν κλαυθμὸν ἀπίστου Δίθου καὶ δισταγμοὺς ποντιζομένου ὀλιγοπίστου Πέτρου» Τομ. Β' κεφ. 6ο.

(2) Ἡ λέξις εἶνε γνωστὴ εἰς τοὺς οἴκους τῶν νομικῶν. Οἱ φιλόλογοι ἀγνοοῦσι ταύτην. Ὁ λαὸς γινώσκει ἐπίσης

Αἱ πανύψηλοι αὐται συμφοραί, ἐκεῖνα τὰ προμηθεΐως ἠράκλεια, ἐκεῖνα τὰ ἠρακλείως προμηθεΐα ἄλλην, ἐκεῖναι αἱ ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων μεταφυσικῶν σφαιρῶν ἰδύναι τῆς Ὑψηλῆς Μητρὸς ἕνεκα τῆς ΤΡΗΡΟΝΟΣ ΠΕΛΕΙΑΣ ἐκείνης, τῆς μυστικῆς ἐκείνης Ἰόλης Της, διεκρυστάλλωσαν παναγιωτάτην Μητέρα τοῦ Γένους τῶν ἀνθρώπων τὴν Δήμητρα, ἀπελαυνουσαν τὸ Κακὸν διὰ πυρίνων δακρύων ὑπὲρ τοῦ Γένους τῶν Βροτῶν, ὑπὲρ τοῦ Κόσμου Συνάπαντος, καὶ πέραν ἔτι τῆς μηδαμινῆς καὶ παραπαιούσης ταύτης σφαίρας τῆς Γῆς.

Τὸ δάκρυ λοιπὸν καὶ ὁ πόνος ἐήρασαν τὴν Γαῖαν Μητέρα, καὶ διὰ τοῦτο μόνον θὰ ἠδύνατο νὰ κληθῆ ΓΡΑΙΑ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Θεολογία Γραϊαν τὴν Παμμήτορα Δήμητρα ἀπεκάλει ἐντεῦθεν μυστικῶς, Εὐρεϊάν τε καὶ Δικαίαν!

Ἄλλὰ τὸ εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα καὶ τὰ εὐσεβῆ πλήθη τῶν κλασικῶν κοινωνιῶν, ἐπικροτούσης τῆς ὑψηλῆς καὶ ἐπισήμου Θεολογίας, ἐκάλεσαν τὴν

ἄριστα τὴν λέξιν, λέγων ΓΛΥΤΟΝΩ (=ΕΥΛΥΤΩ) Οἱ νομικοὶ γινώσκουσι τὴν λέξιν ἐκ τοῦ βυζαντιακοῦ δικαίου. Καὶ ὁ φιλολογώτατος ἐν νομικοῖς κ. Μπαρνιας, ἅμα ὡς συνήνητησε ταύτη ἐν τῷ κειμένῳ τῶν Βασιλικῶν, εὐθὺς ταύτην συνεσχέτισε πρὸς τὸ ΓΛΥΤΟΝΩ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Λεξικοῖς ἡ λέξις εἶνε ἀθησαύριστος, ἐν δὲ ταῖς νομικαῖς συγγραφαῖς ἀπαντᾷ ἐν τοῖς Βασιλικῶν (5 [53 2]), παρὰ τῷ Ράλλη ('Εμπ. Δικ. Τομ. Β') καὶ ἐν τῷ ἐξαιρέτῳ ἐνοχικῷ Δικαίῳ τοῦ κ. Α. Μομφερράτου (Τομ. Α σ. 168) Ἡ ἐγνοία τῆς λέξεως εἶνε ἡ τοῦ εὐλύεσθαι (ἀπαλλάττεσθαι, σώζεσθαι) ἀπὸ τινος κινδύνου, οἷον εἰπεῖν διὰ χύσεως, ρίψεως, ἐγκαταλείψεως, ἐκκοπῆς κάλων, ἀγκυρῶν κλπ. Ὅρα ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς λεξικοῖς τὴν ἑρμηνείαν τῆς λέξεως εὐλυτος.

Παμμήτορα, τὴν Πλατυτάτην (1), ΓΡΑΙΑΝ λόγῳ εὐλαβείας πρὸς τὴν ΜΗΤΕΡΑ τοῦ Γένους τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὴν μόνην ΤΡΟΦΟΝ (2) καὶ ΓΕΙΝΑΜΕΝΗΝ καὶ ΘΡΕΨΑΜΕΝΗΝ.

Αὕτη ὑπὸ τοῦ πανυτάτου Προμηθέως τοῦ Παντός ὠρίσθη πρὸ πάντων τῶν αἰώνων» ὁ οἰκονόμος ὁ πιστὸς πρὸς τὸ δίδόναι κατὰ καιροὺς τὸ σιτομέτριον» κατὰ τὰ εὐλαλα χεῖλη τοῦ Χριστοῦ (3).

Αὕτη, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, τρίπαλαι ἤδη καὶ τετράπαλαι, καὶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ μέχρι στραγγαλισμοῦ τῶν Αἰώνων εἰς ράκη καὶ εἰς μηδενίσματα, εἶνε καὶ ἔσται ἡ Μήτηρ Τροφός.

Ὡ τῆς γηραιᾶς καὶ πανυμνήτου Μητρός! διότι, γηράσας καὶ ὁ Τιθωνός, εἶνε ἀθάνατος μετ' ἀθανασίας κατεξηντελισμένης ὑπὸ δυσβαστάκτου

(1) Ἡ ἐπωνυμία αὕτη ἤρθεκε τὰ μάλα τῇ Παναγίᾳ Μητρὶ τοῦ Κυρίου καὶ οἱ Ρωμανοὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, μαριολάτραι πλατύτατοι τῆς Θεομήτορος, ἔκλεψαν τὴν πλατυτάτην ταύτην ἐπωνυμίαν ὑπὲρ τῆς πλατυτάτης Ἀνάσσης τῶν Οὐρανῶν καὶ Στρατηγοῦ τῆς πλατυτάτης Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας, συλήσαντες ἀπὸ τῆς πλατυτάτης Δήμητρος τὸν βαθὺν πόνον τῆς μητρικῆς καρδίας Της, τὰ σεπτὰ πάθη Της καὶ τὰς νεκραναστάσεις τῶν ἀνθίνων Μαίων Της, περιπλομένων ἐνιαυτῶν, ὅπως στερεώσωσι τὰς οὐρανίας ἀληθείας τῶν θείων Ἀποκαλύψεων τῆς Χριστιανωσύνης ἐπάνω τῶν ἀτιμῆτων ἑλληνικῶν βάσεων τῆς μεταφυσικῆς τῶν Μακεδόνων Θεολογίας. Ὅρα περαιτέρω τὴν Κριτικὴν μου Τόμ. Γ'. κεφ. 20.

(2) Ὅρα περαιτέρω περὶ Τροφῆς ἢ Τροφωνίου (Ἀμαλθείας) Διός.

(3) Δυνάμεθα χρῆσασθαι τῇ εὐαγγελικῇ ταύτῃ φράσει ἐν προκειμένῳ; Ἀπολύτως δυνάμεθα Ὅρα Κριτικῆς μου Τόμ. Γ'. κεφ. 41 «Διασπορὰ τοῦ Ἑλληνος Μεσσίτου εἰς τὰ πέρατα».

καὶ παλῖπαιδος γήρατος (1) ἐνῶ ἡ Δημήτηρ ἴσταται ἐκεῖ θαῦμα θαυμάτων, θαλερωτέρα τῶν τέκνων τῆς καὶ δροσερωτέρα συναπάσης τῆς Κτίσεως!

Ἔστω τῆς γηραιᾶς Παμμήτορος, γηραιᾶς, κατὰ μίαν ἄγαν γενναιόδωρον ἐκφρασιν τοῦ κλεινοῦ Δαρβίνου, κατὰ μύρια δισεκατομμύρια αἰῶνων!

Ἦσαν ἀληθῶς πολλῶ ἴστατοι ἐκεῖνοι οἱ καιροὶ καθ' οὓς ὁ Ὀρφεὺς καὶ ὁ Εὐμόλπος, ἐν Θράκῃ καὶ ἐν Μακεδονίᾳ, ἀπεκάλειν τὴν θείαν Παμμήτορα «Γραϊαν», ἅτε Μητέρα τοῦ ἀνθρωπέου γένους καὶ μόνον.

Οἱ υἱοὶ τοῦ Εὐμόλπου καὶ οἱ ἀπέγγονοι τοῦ Ὀρφέως, μετὰ συνάπαντος τοῦ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ Κόσμου, περιλαμβάνοντος συνάπασαν τὴν Ἑλληνικὴν Χερσόνησον καὶ τὴν Ἀνατολὴν μετὰ παγκοσμίου ἀκτινοβολίας Ἑλληνικῶν ἀποικίδων (2), ἀπέβλεψαν τότε εἰς τὸ δαρβινεῖως ἀχανὲς ἐκεῖνο μέχρι τότε μῆκος ὄπερ ἡ ἀνθρωπότης εἶχε διανύσει, ἀνεξ-

(1) Ὅρα περὶ τῆς τοιαύτης μυστικῆς ἐννοίας τοῦ Τιθωνοῦ τὰ ἐμὰ Σύνναα σελ. 261, 262. Πῶς ὁμοίως ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Τιθωνοῦ, Τιθωνοῦ ἢ Τιτάνος (Ἡλίου) κατεπατήθη ἡ περὶ τοῦ ΓΕΡΟΝΤΟΣ, Παλαιοῦ ἢ μερῶν ἀρχή, καθ' ἣν «οὐκ ἔστι παρ' Αὐτῷ μετὰ βολῆς ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα» ὅρα Κριτικὴν μου Τομ. Β', κεφ. 45 «ἀγόρευσις Περικλέους περὶ τοῦ Παλαιοῦ ἡμερῶν».

2) Τὴν τοιαύτην διασποράν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἣν ἀποκαλῶ ἀκτινοβολίαν, ἐνῶ, φυσιολογικώτερον εἰπεῖν, εἶνε αὐτῆ διασκεδάσματος τοῦ ἑλληνικοῦ φωτός εἰς τὰ πέρατα τοῦ παλαιοῦ Κόσμου, καὶ, κατὰ φλογερὸν ἄρθρον τοῦ ἀμερικανικοῦ Βήματος («Tribune» ἀριθ....) μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς Ἀμερικῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν Οὐρουγουάῃ ἀνακαλυφθείσης ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς μετὰ τύμβου τοῦ στρατηγοῦ Πτολεμαίου, ὁ πολῦτιμος καθηγητὴς κ. Λάμ-

αντλήτως διατρεφούσης συγχρόνως τῆς Παμμύ-
τορος ὀλόκληρὸν ταύτην τὴν δολιχόσκιον πορείαν
τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους.

Ἦδη τότε τῆς Γραίας Μητρὸς προέστατο ὁ Πανύ-
πατος ἐπὶ τοῦ Παντὸς **Προοιμθεὺς**—**Νοῦς** τοῦ Ἄνα,
ξαγόρου, ὁ Γέρον, «ὁ Παλαιὸς ἡμερῶν» κατὰ τὰς
Γραφὰς τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ οἱ φιλόσοφοι ἑλληνικοὶ πληθυσμοὶ μέγα ἀν-
θουσῶν ἑλληνίδων Πολιτειῶν καὶ Πόλεων ἔστησαν
τότε ὅπως θαυμάσωσι τὸν **Γέροντα**, τὸν Παλαιὸν
ἡμερῶν, τὸν ἀπ' αἰῶνων καὶ πρὸ πάντων αἰῶνων
Αἰώνιον, τὸν ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Δήμητρος ἐσθί-
μενον καὶ μηδέποτε δαπανώμενον, καθάπερ καὶ ἐν
τοῖς λοιποῖς ποιήμασιν Αὐτοῦ, τῷ Ἡλίῳ καὶ τῷ
Ὑδατι, τῇ γεννήσει καὶ τῇ φθορᾷ χλόης, κτηνῶν
καὶ ἀνθρώπων, τῇ διαλλάλῳ ἐπαναλήψει τῆς παν-
αρμονίου καὶ θαυμασίας τετραλογίας τῶν Ὁρῶν
τοῦ ἔτους, τῷ περιστροφικῷ χορῷ τῆς ἀπαύστου παι-
διᾶς νυκτὸς καὶ ἡμέρας καὶ ἐν τόσοις καὶ τόσοις
ἑτέροις θαύμασιν!

Ὅμως ὑπῆρχεν ἕτερα, ὑψηλοτέρα καὶ μυστικω-

προς ὑπολαμβάνει ἄκρως ὑψηλὸν γεγονός διὰ τὸν Ἑλληνι-
σμόν καὶ τὸν παγκόσμιον πολιτισμόν. Ἐν τῇ μεγάλῃ Ἑλ-
ληνικῇ Αὐτοῦ Ἱστορίᾳ ὁ προσφιλεῖς καθηγητὴς, παρὰ πάν-
τας τοὺς λοιποὺς ἱστοριογράφους, ἀφιερῶσι ἰδίον Κεφάλαιον
περὶ τοῦ ὑψηλοῦ θέματος, καὶ ἐν ταῖς ἀπδονοφρου-
ρήτοις αὐτοῦ παραδόσεσιν οὐδέποτε παραλείπει νὰ ἐξάρῃ
εὐγλωττότατα τὸ μέγα γεγονός, ὅπερ καὶ ἐποιήσατο ἀντι-
κείμενον τῆς ἐν ἀρχαίῳ ἰδιώματι ἐπὶ διδασκτορία ἐν Γερμα-
νίᾳ διατριβῆς αὐτοῦ Ὁ κακῆ μοίρᾳ ἐξω τοῦ Πανεπιστη-
μίου τελῶν σοβαρὸς ἱστορικὸς κ Κρέμος ἐφιλοτέχνησεν ει-
δικὴν ὁμοίως πραγματείαν περὶ ἀποικίδων λίαν ἀξιού-
σιαν.

τέρα, αίτία, δι' ἣν «ἡ Μήτηρ τοῦ Κόσμου» ἐκλήθη
ΓΡΑΙΑ ἐπίσης.

Αὕτη:

Ἄλλως! ἄλλως ποτὲ εἶχον τὰ πάντα, ὅτε
ἡ Γῆ ἦτο ἢ ὡς ἀληθῶς Γῆ, ὅτε ὁ Οὐρανὸς ἦτο ὁ ὡς
ἀληθῶς Οὐρανὸς καὶ ὅτε τὸ Φῶς ἦτο τὸ ὡς ἀληθῶς
Φῶς, διότι ἡ κοιλὰς αὐτῆ τῶν βασάνων, ἡ Γαῖα,
ὅτε ὠργίσθη ὁ Μέγας Διεύς, ἀπέβη ὄλησποδός,
ἦν ἔπασεν ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς χαίτης αὐτοῦ, καὶ
τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων, ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ὄρακί χω-
ρητικῆς λεκάνης τῆς Βοιβνίδος μέχρι τῆς πλατυτάτης
ἀκολασίας τοῦ ὑποκυπέλλου τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὁκε-
νοῦ, ἀνύπαρκτα πρότερον, ἐπήγασαν βαθμυδὸν
ἀπὸ τῶν δακρῦν τῆς Ἄβας (Ἡβης), (1) ὡς ἡ συν-
ισταμένη τῶν δακρῦν Της καὶ τῶν δακρῦν τῶν
υἱῶν καὶ τῶν ἐκγόνων Της!

Οἶμοι! τὰ πάντα ἐξαπίνης τό τε μετέστησαν, με-
τεκινήθησαν, παρετράπησαν, ἠλλάγησαν!

Τὰ καινὰ, τὰ ἀρτίως ἐξεληθόντα ἐκ τῆς ἀριστο-
πλάστιδος χειρὸς τοῦ Αἰωνίου ἐγήρασαν, καὶ αὐτὴ
ἡ Γαῖα ἀπέβη, κατὰ λόγον πρὸς τὰ πάλαι κλέη
ΓΡΑΙΑ νωδῆ. (1)

Παρὰ τὴν μεταφυσικὴν ταύτην ἀντίληψιν καὶ ἀπο-

(1) Παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ Ὁρφέως οἱ προσηρικὸι θε-
ολόγοι τῆς Μακεδονίας προσῆψαν, ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ
τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν βαρυδαίμονα Χάβαν (HBHN) καὶ
αὐτὴν τὴν ἐκτροπὴν, τοῦ οἰνωθέντιος Νῶε. Τίς ἡ ἱστορικὴ
δικαιολογητικὴ βάση τοιαύτης εἰσιγήσεως τῶν κλεινῶν
ἐκείνων θεολόγων τῆς Μακεδονίας ὅρα Κριτικῆς μου
Τομ Α'. κεφ. 41 «Σωκράτης Μακεδῶν ἀριστος τέ-
λειος!»

(2) Ὅρα Συνοχῶν μου «Νόμους ἀντιθέσεων» β. 11

κάλυψιν. σοφοὶ καὶ ἄσοφοι, ἐκάλουν οἱ Πανέλληνες ΓΡΑΙΑΝ τὴν Παμμήτορα, εἰς ἔνδειξιν ὑπάτης τιμῆς, εὐσεβείας καὶ εὐλαβείας πρὸς τὴν ΜΗΤΕΡΑ, ὡς πρὸς μητέρα καὶ μόνον.

Πάσας τῆς ἔκτεθείσας ἀπόψεις λαμπρῶς ἀπεικονίζει ὁ ἀκόλουθος κατάλογος τῶν ἱερῶν ὀνομάτων τῆς Παμμήτορος, οὗτος:

1. Mā, Μάα, Μαῖα, Μάμα καὶ Μήμη Μάμμα καὶ Μάμμα, Μάνα καὶ Μήνη καὶ Μάμανα.

2. Mā Γā καὶ Γā-Mā (Γāμος), Mā-Δā καὶ Δā-Mā (Δῆμος), Δήμη καὶ Δηδήμη καὶ Δάδα Μήμη καὶ Δηδάμη καὶ Μήδη Ἄσπαρτος (1) ἢ Ἄσπηρτος (=τέμενος ἄσπαρτον παρὰ τὸ ΤΕΜΝΩ) καὶ Μέδουσα Πάσης τῆς Κτίσεως.

3. Mā-Γā-Ἰόλη ἢ ΜΕΓΑΛΗ (Ρέα, Μήτηρ τῶν θεῶν, Ρέα Κυβέλη, Ρέα Χορωνή, Rhea Quirina)

4. Σιά Mā Δā Ἰόλη καὶ Σεμνδάλη ἢ Μαδάλη ἢ Δαμάλη ἢ Ἀμάλη.

5. Σιά Βιόλη καὶ Σιβίλη, Ἄκρα Βιόλη καὶ Κρωβύλη καὶ Ἀκρωβυλῖς (2).

(1) Τὴν μυστικωτέραν ἔννοιαν τοῦ Ἄσπυρτου ὄρα ἐν Κριτικῆ μου Τομ. Β'. κεφ. 20 «Γλῶσσαι Παρουσάτιδος Κύρης».

(2) Ὁ μὲν κρωβύλος ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἀνεδοῦντο μετὰ τέττιγος πρὸς συμβολισμόν τῆς ἀπὸ τῆς ἀττικῆς γῆς αὐτοχθονίας αὐτῶν, καθ' ὃν δῆθεν τρόπον οἱ ἀπὸ τῆς ἀττικῆς γῆς ἀναδυόμενοι τέττιγες, εἶνε πᾶσι γνωστὸς ἀπὸ τοῦ προοιμίου τῆς συγγραφῆς τοῦ Θουκυδίδου, καίτοι οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἐν τῷ κειμένῳ παράστασιν ὡς Ἄκρα Βιόλη ἦτοι ὡς κόμνη θαλάσων καὶ ἀνθέων (ἴον, στάχυς, viola).

Ἡ δὲ Ἀκρωβυλῖς, εἴτε ὡς Ρέα Κυβέλη, εἴτε ὡς Ἄκρα Βιόλη, ἐδήλου πάλιν τὴν τροφὸν Δήμητρα. Καὶ εἶνε μὲν τυχαία ἢ σύμπτωσις τοῦ ἀκρωβελίου (ἄρτου) ἂν ἔχη ὀβε-

6. Ἄρα καὶ Ἥρα (ara—re, ara—trum) καὶ Ἄρα, Ἥρα=βωμὸς, τέμενος ἄσπαρτον, ἀρα, Ρέα καὶ Ἀήρ (1) Ρέα καὶ Ράα, Ἄρβα καὶ Ἄβρα, Γρέα καὶ Βρέα, Χάρα καὶ Κάρα ἢ Ἄκρα, καὶ Σάρα, Κήρη καὶ Σήρη (=Ceres, Cereris) Βρέρα, Ἄβρα(β)ρα, Ἄρουρα.

7. Φ-ιόλη ἢ Φ-ιόρη, Φουέλλα, Β-ιόλη ἢ Β-ιούλη, Ἰόλη ἢ Ἰούλη ἢ Οὔλα, Ἰόνθη καὶ Ὀνθη.

8. Πύρ(ρ)α καὶ Πώυρα (πυρός, σπόρος), Πορ(ρ)α καὶ Κόρα, Πύρ(ρ)η καὶ Κόρη, Σλιούρα καὶ Σκοῦρα ἢ Κοῦρα ἢ Σκύρα ἢ Κύρα ἢ Κυρά.

9. (Μ)άτρα καὶ (Μ)άθρα, Μαράθα, Ἄματρα, Ἄρταμα, Δάμαρτα, Γάμαρτα.

10. Αἶα, Χαῖα, Ἀχαία, καὶ Γαῖα, Γάα, Γάβα, καὶ Χάβα, Χήθη καὶ Ἥθη. Ἀβᾶ καὶ Χαβᾶ, Ἐκάβα.

11. Στερεὰ καὶ Στερρά, Γᾶ-Στερρὰ καὶ Γαστήρ, Ἐρρα (Terra), Χωρα καὶ Ὠρα, Τόπα (=τόπος),

λοειδῆ τὰ ἄκρα (καρβέλι, φραντζόλα), ὅμως ἡ πρώτη ἔνοια ἔρχεται ἀπὸ τῆς ἀήμητρος ἀκτῆς ὡς, Ρέας Κυδέλης ἢ ὡς Ἄκρας Βιόλης (καρβέλι!)

(1) Ὁ Πλάτων παρατηρεῖ ὅτι, ἂν τὸ ΗΡΑ ἐπαναλάβωμεν πολλάκις (Ἥρα Ἥρα Ἥρα Ἥρα Ἥρα,.....) γίγνεται Ἄηρ Ἄηρ Ἄηρ Ἄηρ Ἄηρ....., οὕτω δὲ ὁ Πλάτων ἀπεδείκνυε, παίζων εὐψέστατα, ὅ,τι ἐν τῇ κατόπιν τοῦλάχιστον ἡλιθεύει. Διότι ἀρχικῶς Οὐρανὸς ἦτο πᾶν ὅ,τι δὲν ἦτο Γαῖα. Ἐπειτα ὁ Ἄηρ ἦτο αὐτὸς ὁ Διεύς, καὶ Ἄρα ἦτο αὐτὴ ἡ Γαῖα ὡς σύζυγος τοῦ Διὸς. Μόνον μετ' Ὀρφέα καὶ Εὐμολπον ἢ Ζώνη (juno) τοῦ ὀρίζοντος [καὶ ὁ ἄηρ] ἐγένετο ΗΡΑ σύζυγος τοῦ Διὸς (ἀέρος). Ὅτε ἡ Ἥρα ἐγένετο σύζυγος τοῦ Διὸς, καὶ πάλιν τότε ἦρα (ara) | ἄ ρ ἄ ο μ α ι — ἄ ρ ἄ = προσεύχομαι, προσευχῆ) ἐδήλου τὰ ἱερὰ τεμένη, τοὺς βωμούς, τοὺς ἄσπαρτους ἀφιερωμένους χώρους (μηδους, ὁ ἡ μ ο υ ς ἀσπάρτους, ἀσπάρτους ἢ ἀσπύρτους), ἐφ' ὧν ἔθνον καὶ παῖδας ἐν γένει (Παρουσάτιδος κ-ο-ύρους) καὶ ἀδελφούς (Ἀσπύρτους)! καὶ πεφρυγμένας οὐλάς μεθ' ἄλλος (Φριξός, Ἐλλη) ἐν τοῖς μὴ ποντικοῖς τεμένεσιν.

καὶ Τύμβα, (= Τύμβος) [= tempus] καὶ Τεμπέα, Στερρά Μάνα, (Μήνης Ἀστήρ), Τυβη (tuba, αὐλῶν) καὶ Τύμφη.

12. Γρέα ἢ Κρέα (create, κρέας, Κρόνος, Κρήνη), Ρόα (= ροιά) καὶ Ρόα (κρηναῖα νάματα καὶ ποτάμια), Κόρα, Ὅρα καὶ Ὠρα (χῶρος καὶ χρόνος), Ρέα (= ἀληθὴς Δημιουργός = Κρέα, καὶ ἄρα Μήτηρ τῆς Κόρας καὶ τῶν Κορῶν καὶ Ἰουλῶν ὡς οἱ κόκκοι τῆς ροιάς καὶ ὡς ἡ ψάμμος τῆς θαλάσσης.

Ἐκ τοῦ ἀτελευτήτου τούτου καταλόγου ἐμφαίνονται ὅτι οἱ δημιουργικοὶ μετὰ καταστροφῆς λίθοι Ρέας, Πύρρας, Κρόνου, Δαιδάλου, Σισύφου καὶ Ταντάλου(1) καὶ λοιπῶν, ἐμφαίνουν τὴν ἐκ τῆς πλακός τῆς Γῆς ἀναδυομένην ζῶην καὶ τὴν ὑπὸ πέτρον ἐπιτύμβιον ἐξαφάνισιν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπινου Γένους, ὑπὸ μεγαλοπρεπεστάτας μυστικὰς εἰκόνας καὶ ὑπὸ ἀρίστους γόητας μυστικοῦς ἀπολόγους οὗς ἀναλύω ἀλλαχοῦ.

(1) Οὐδὲ ἀπωθεν τολμᾷ ὁ σοφὸς Gruppe ἐν τῇ πολυτίμῳ αὐτοῦ Μυθολογίᾳ ἢ ἕτερος μυθολόγος, νὰ δηλώσῃ ὅτι Δαιδαλος καὶ Τάνταλος εἶνε ταυτὸν. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἡ ἐτυμολογία παρακωλύει αὐτοὺς εἰς τοῦτο, ὡσπερ καὶ εἰς ἄλλα. Δι' οὗς λόγους ἐκτίθημι ἐν τῇ Κριτικῇ μου, ἡ συνταύτισις εἶνε ἀπόλυτος, κατάδηλος οὕσα καὶ ἐν τοῖς παθήμασι τῶν υἱῶν ἑκατέρου, καθόσον ἢ ἐπὶ ἐψάνης καὶ πυρὸς παράθεσις τοῦ Πέλοπος εἶνε ἀκριβῶς, ὑπὸ ἐναλλάσσουσαν, παράστασιν, ὅ,τι ἡ πρὸ τῶν πεπυρωμένων ἡλιακῶν ἀκτίνων ἔκθεσις τῶν κρηίνων περυγῶν τοῦ Ἰκάρου. Ἐνοεῖται ὅτι ὁ Φαέθων, Μελέαγρος (Ἀταλάντη = Τάνταλος), Κῦρος, Ἰκαρος, Πέλωψ, Ἀδωνίς Ἀπσῆρτος ὁμοίως εἰσὶν ἐναλλάγαί τοῦ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ τύπου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ Δημήτηρ σχετίζεται λίαν στενῶς ὡς μήτηρ ἀποβάλλουσα τὰ πολυφίλητα αὐτῆς τέκνα (Κο-ύ-ρη, Κ-ο-ῦρος, Ἰκαρος).

«Μᾶ» ἦτο τὸ πρῶτόθετον, ὡς εἶπειν, ἱερὸν τῆς Μεγάλης Μητρὸς ὄνομα.

«Μᾶ» ἔβραϊστί τε καὶ ἑλληνιστί, σημαίνει τὴν Μητέρα καὶ ἡ κατ' ἐξοχὴν Μήτηρ καὶ Προμήτωρ καὶ Παμμήτηρ ἐκαλεῖτο Μᾶ καὶ ἐν τῷ συνήθει βίῳ καὶ ἐν ἐπικλήσεσι καὶ ἐν προσευχῇ καὶ ἐν ὄρκοις, ὡς «μᾶ» ἐπὶ -έλους, ἐπιθεβαιωτικόν!

«Μᾶ Γᾶ» λοιπὸν λέγοντες οἱ Δῶριοι ἐνόουν Μη- (τέρα) Γαῖ(αν).

Οἱ Ὑλλεῖς καὶ οἱ Δυμανᾶται ἔλεγον «Δᾶ Μᾶ» ὅπερ ταύτόν.

Ἄλλ' ὑπὸ μὲν τὸν τύπον Γᾶ Μᾶ (γάμος) ἐμφαίνει τὴν ἱερὰν οἰκογενειακὴν συγκέντρωσιν (Ἔστιαν), (1) ὑπὸ δὲ τὴν ἐκφῆρασιν «Δᾶ Μᾶ» τὸν δῆμον, τὴν πόλιν, τὴν οἰκογένειαν, τὴν πολιτείαν. (2)

(1) Ὁ Ἥφαιστος εἶνε θεὸς Ἐφέστιος, ἐμφαίνων τὸ ἱερὸν πῦρ τοῦ οἴκου. Ἀκριβῶς τοῦτο θέλει νὰ σημαῖν ἢ μετὰ τῆς Ἀφροδίτης γαμήλιος ἐνωσις αὐτοῦ καὶ αὐτὴ δ' ἐστὶ ἡ προδοσία τῆς Ἀφροδίτης ἀκριβῶς τοῦτ' αὐτὸ θέλει νὰ σημαῖν ἀπὸ τῆς ἀπεχθοῦς αὐτοῦ ὄψεως, οὕτω δὲ ἡ περικαλλὴς Ἐλένη εἶνε εἰκὼν τῆς καλλίστης Θεοῦ, ἐνῶ ἡ Πηνελόπη εἶνε ὁμοίωμα τῆς περιφρονος Θεοῦ Ἐστίας. Ἄλλὰ κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν Ὀμηρικῶν χρόνων θεολογίαν, ἡ ἀποψις μετηλλάγη πρὸς, καθόσον ἡ ἐνωσις Ἥφαιστου καὶ Ἀφροδίτης ἐδήλου τὸν πυρῶδη ὑλικὸν Ἔρωτα αὐτῆς τῆς Πανδύμου κατ' ἀντίθεσιν τοῦ ἐξηγιασμένου θεοῦ ἔρωτος ἐν τῷ οἰκογενειακῷ τεμένει, ὃν τόσον ὑπεριτιμᾶ ἡ Ὀμηρικὴ ποίησις ἐν ἐξαίρετικοῖς στίχοις καὶ ὑποδείγμασις ὑπερυψηλοῖς.

(2) Πρῶτος ὁ Θησεύς (Μίνως, = Μενεσθεύς, ἡ Σμινθεύς Μήνης θεός = Μυῶν θεός!!!) ὠνόμασε διὰ τῆς λέξεως δᾶ - μ ο ς τοὺς εἰς ἐν συνοικισθέντας λαοὺς οἵτινες ἀπετέλεσαν τὸν δῆμον Ἀθηναίων ἦτοι τὸ κράτος τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐν τούτῳ ψεύδεται ὁ Πλούταρχος, διότι ὁ ὄρος εἶνε παλαιτάτος καὶ παλαιτάτης χρήσεως παρὰ τοῖς μάκαρσι καὶ τρισμάκαρσι τῶν πελασγικῶν Ἑλλήνων, ἀληθεύει δ' ὅμως

Κατὰ τὴν γεωμετρικὴν τῆς γραμματικῆς περιόδου ἡ Γὰ Μᾶ ἐγένετο Γὰ Ματέρα καὶ ἡ Δᾶ Μᾶ ἀπέβη Δᾶ Ματέρα, Δημήτηρ καὶ Δήμητρα.

Αὕτη εἶνε ἡ μεταφυσικὴ ἐξέλεξις τῆς Μεγάλης Γραίας, τῆς Μεδούσης παμβασιλίδος Μητρὸς καὶ τροφοῦ τοῦ φυτικοῦ βασιλείου, τοῦ ζωικοῦ βασιλείου, τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους, αὐτῶν τέλος τῶν Θεῶν ἀπαξιάπων (1)

Ἐκπληκτος ὁ ἑλληνικὸς κόσμος πρὸ τοῦ κέρατος καὶ τῆς παντοδυνάμου ἰσχύος τόσης ἀφθονίας καὶ ἀνεξαντλήτου ἀναπαραγωγῆς, ἐκάλεσε τὴν θεὰν «Μητέρα πάσης τῆς Κτίσεως» Mater Dea Genitrix.

Καὶ οἷα τὰ μεγαλεῖα τῆς Πλατυτάτης Θεομήτορος.

Διότι δὲν εἶνε ἡ Ἥρα (αἶρα=βωμός, τέμενος, αὐτὸς ὁ Οὐρανός) θεὰ διάφορος τῆς Δήμητρος εἰμὴ ἐν τῷ κατόπιν.

Διότι δὲν εἶνε ἡ Ρέα Κυβέλη ἄλλο τι εἰμὴ ἐν ἄλλῳ κλίματι.

Διότι δὲν εἶνε ἡ Πύρρα ἡ Δευκαλίωνος ἕτερόν τι

ἀν ἤθρονῃ ὅτι ἔδωκε πολιτικὴν ἐννοιανεῖς τὴν ὄρον ὁ Θεσεύς, ὅστις βεβαίως εἶνε ἄλλο τι ἢ ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον ὅπερ περιγράφει, καθόσον καὶ ὁ Πλούταρχος εἶνε ἐκ τῶν ἀποκρυφίων Τιπουκείτων, οὓς ἀγνοεῖ ἡ ὑφεστῶσα ἐπισημὴ τῶν φιλολόγων.

(1) Πολὺ προσήγγισε πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὁ μέχρι τῆς Παγχαίας νησιδος τῶν Ἰνδιῶν ὀδεύσας Εὐνήμερος ὅπως ἀνακαλύψῃ καὶ εἴπῃ τοῖς Ἕλλησιν, ἀνὰ τὸ ἑλληνικὸν συνάπαν, ὅτι εἷς Κύριος ὁ Θεός, οἱ δὲ λοιποὶ ἐμφαίνουσιν ἄλλο τι, Αὐτὸς ὁ θεὸς Ὁμηρος εἶνε εὐημεριστής, καὶ εἷς παρ' αὐτῷ ὁ Διεύς (Ζεὺς), ἀλλ' ὑψηλοὶ λόγοι ἐκώλυσαν νὰ ρηθῇ ἡ ἀλήθεια ἀπεριφράστως Ὅρα» ἀποκαθίλωσιν καὶ ἀποφυλάκισιν Ὁμήρου» ἐν Κριτικῇ μου Τομ. Γ'.

εἰμὴ ἐν ἄλλῳ ἐδάφει.

Διότι δὲν εἶνε ἡ Μύδεια ἐν Αἴᾳ (1) ἢ Ἄσπαρτος (= Ἀψηρτος = τέμενος ἄσπαρτον, ἀγα, Ἥρα, ἱερὰ ζώνη, ἱερὸν τεμάχιον) ἀλλότριόν τι εἰμὴ ἢ αὐτὴ Δηνὴ(τηρ) ἐν ἄλλῃ τινὶ αἴᾳ μεμακρυσμένη.

Διότι δὲν εἶνε ἡ Μέδουσα τοῦ Περσέως ἀνόμιόν τι ἀλλ' αὐτὴ μὲν εἶνε ἡ Μέδουσα τοῦ παντός, ὁ δὲ Περσεὺς εἶνε ὁ Μέδων τοῦ παντός Ἥλιος ὑλικῶς καὶ Νοῦς ἠθικῶς καὶ πνευματικῶς, διότι «οὐκ ἐπ' ἀρτῷ καὶ μόνον ζήσεται ἄνθρωπος». «Μὴ ζῶν μετ' ἀμουσίας!»

Διότι δὲν εἶνε τὸ Κέρας τῆς Ἀμάλθειας τι ἕτερον, καθότι αὐτὴ καὶ μόνη εἶνε ἡ Ἀμάρθεια καὶ Ἄμαρτα καὶ Ἄρτεμις ΜΗΤΗΡ, τὸ δὲ κέρας τῆς ἀφθονίας εἶνε ἡ ἰσχὺς αὐτῆς, ὡς μεγάλου Ζώου καὶ Κριοπροσώπου Θεᾶς, εἰς ἀέναον καὶ ἀνεξάντλητον παραγωγὴν. (1)

(1) Τὸ μὲν κέρας εἶνε ἡ δύναμις ἀπλῶς, τῆς ἐννοίας εἰλημμένης οὐσίας ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ κέρατος ἀρυσόμενων τὴν δύναμιν αὐτῶν ζῶων, ἡ δὲ αἰξ ἀμάλθεια καταστερωθεῖσα μετὰ τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς ὑπερσίαν, μετένεγκε τὴν ἐννοίαν τοῦ κέρατος τῆς ἰσχύος εἰς τὰ κέρατα τῆς Σελήνης καὶ τὸν στέφανον τοῦ ἡλίου, (τὸν ἡλιακὸν κύκλον ὡς συγκρότημα ἐκ δύο ἰσῶν κεράτων ἡμικυκλικῶν). Ἐπειδὴ δὲ πᾶσα ἀφθονία ἀγαθῶν ἐρχεται ἀνωθεν—ἀνωθέν ἐστὶ—, καταβαίνουσα ἐκ τῶν Οὐρανῶν (Χορῶνός, Κρόνος, Quirinus, Χρόνος, Cornu καὶ Corona) καὶ τοῦ πατρὸς Διός, (= Deus, Θεός) ὡς ἀνατέλλοντος τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ ὡς βρέχοντος ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους, τὰ κέρατα τῆς ἀφθονίας δὲν ὑφίστανται ἐν τῷ προσώπῳ οὕτως εἰπεῖν τῆς ἀμάλθειας Αἰγός ἀλλ' ἐν τῷ κερασφόρῳ Οὐρανῷ, τρέφοντι τὴν Γῆν καὶ ἐν τῷ κερασφόρῳ καὶ κριοπροσώπῳ Διί. Ὁ Διεὺς τρέφων ἢ Τροφώνιος αὐτὸς οὗτος τρέφει τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ οὐχὶ ἡ ὑποθετικὴ Τροφὸς αὐτοῦ Αἰξ. Ἄλλὰ καὶ τίς ἢ Αἰξ Ἀμάλθεια ἱστορικῶς δεῖα Κριτικὴν μου (ἀνέκδοτον).

'Αλλ' οἶαι αἱ συμφοραὶ τῆς ΓΡΑΙΑΣ Μητρὸς μετὰ τὴν πῶσιν τῆς μυστικῆς Ἄβας! (Ἡβης). (1)

Ὁ Φοῖξος—Ἥλιος κανματίζει ἔκτοτε πολὺ τὰ χλοερὰ καὶ σμαράγδινα καὶ ἄνθινα τέκνα τῆς Δήμητρος.

Ἡ Ἑλλη τοῦ Φοῖξου κατακαίει καὶ πρήθει, ἀπ' ἀνατολῶν αὐτοῦ ἕως δυσμῶν, ἕως ἀν' ἐμπέση κατὰ τὴν δύσιν εἰς τὸν πόντον τοῦ Ὠκεανοῦ. (2)

Ἡ Νεφέλη ἐλάχιστα ἐπομβρίζει καὶ ὁ Ἀθάμας, ὁ βασιλεὺς τῆς Γῆς, ὁ ἄνθρωπος ΑΔΑΜ(Α)Σ (3) βλέπει τοςάκις παρακωλυομένην τὴν ὑψηλὴν φύην τῶν βλαστημάτων τῶν ὑπερνηφάνων.

Ὅμβροι ἀθέσφατοι (ΡΟΑ, ΡΕΑ, ΟΡΟΣ, ΡΟΟΣ) ἀπάγουσιν εἰς ΑΟΡΝΟΝ, εἰς Ἄδου (=εἰς Ροιάν, εἰς ροίν) εἰς Πόντον, εἰς τὴν Θάλασσαν, τόσον μόχθον καὶ τόσον κάματον γεωργικόν. Καὶ πάλιν τὸν

(1) Εἰς τίνα τῶν Ὁ' ραβδίων μεταφραστῶν τῆς Παλαιᾶς ὀφείλεται ἡ ἀδεξία ἀπόδοσις τοῦ ΧΑΒΑ ἢ Ἄβα (Ἡβη) εἰς Β Ὑ α ν δρα Κριτικὴν μου. Οἱ προσημρικοὶ συγγραφεῖς ἔλεγον ἀδιαφόρως ΧΑΩ ἢ ΖΑΩ (ζῶ) καὶ Χάβα ἢ Ἄβα ἢ Ζωή («Ἄθμη ἢ Ἄτμη») ὡς κύριον ὄνομα καὶ ὡς προσηγορικόν.

(2) Οἱ κλεινοὶ Συμβολισταὶ καὶ Συμβολογράφοι παρέδωκαν καὶ τὸν Κύριον (Ἰλ, Ελωῖμ) Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τὸν Πόντον, [PONTION PALATIUM Pontius Pilatus, (Πιλᾶτον)] λόγῳ ὑψηλῆς ἀνάγκης! Τίς ὁ ἀληθὴς Πόντιος Πιλᾶτος καὶ τί τὸ ἀληθές αὐτοῦ ὄνομα δρα Κριτικὴν μου. Ἀληθῶς, ἦτο ὑψίστη ἀνάγκη νὰ διαφυλαχθῶσιν ἀκέροια τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια καὶ ἀκεραιότερος ὁ ἅγιος θρῦλος τοῦ μυστικοῦ Φοῖξου καὶ τῆς παναγιωτάτης Ἑλλης, ἀλλ' ἡ ἱστορία ἐστραγγλίσθη οὕτω οἰκτρῶς. Ὅρα Ἀπέλασίν μου ἐκ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ἐν Συνονώων Τόμ. Β'. (ἀνεκδότῳ).

(3) Ὅρα ἐριδα τῶν ραβδίων μεταγλωττιστῶν περὶ Ἀθάμα καὶ Ἀδάμ (α) ἐν Κριτικῇ μου.

φόρτον τῶν κοιλῶν νηῶν καὶ τόσον βίον δημήριον
τὰ ποντικὰ παράλια, ἄξενά καὶ ἀδηφάγα, καταπί-
νουσι δικαίῳ Χαρυβδεως καὶ νόμῳ Σκύλλης! (1)

Ἀνάγκη ἐμπορίας ἢ ἐμπορία εἶνε διττή: βόσκη-
σις χρυσομάλλων ὡς αἱ τῆς Βοιωτίας καὶ χρυσοπά-
στων ὡς αἱ τῆς Κορδοῦνης ἀγγελῶν, πλανήτων ἀνὰ
τὰς αἴας τῆδε κάκεισε· καὶ διαυλοὶ ἀνὰ τὴν ξηρὰν
καὶ τὰς θαλάσσας ἐπὶ ἀγορᾷ τε καὶ πράσει (2)
(meum—tuum, mutuum)

Ἄλλ' ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ ἰδοῦ ἔλλοχῶν ὁ Ἄιδω-
νεύς, βάλλων ἀθέατος τοὺς ἀνυπόπτους βροτούς,
ἐμπορευομένους ἐπάνω τῆς γῆς. Ἰς τίς ἤθελεν εὐλυ-
τώσει ἀπ' Αὐτοῦ.

Ὁ Ἄιδωνεύς! ὁ ἀειδής! ὦ! Ὅποσα δάκρυα
ἢ ΓΡΑΙΑ διὰ τὸν Ἄιδωνέα τοῦτον δὲν ἔσπεισεν!
εἰς ὃν ἀπολήγει πᾶσα γέννησις, πᾶς ὑψηλὸς τοκε-
τός, καὶ πάντα τὰ τέκνα τῆς Δήμητρος, ὅσα ἐκ τῆς
ν η δ υ ο ς αὐτῆς ἀνατέλλουσιν, ἀπὸ τῆς ναπολεον-
τείου ἐλάτης μέχρι τοῦ θηριοχαροῦς κάκτου τοῦ
Ἄλῆ—Γκογκό.

Ὅσα ἀδικία ἄλλοτε, ὅτε ἡ Μήτηρ ἐλογίζετο καὶ

(1) Ὅρα Συννάων μου σ. 10.

(2) Κατὰ τὰς συναλλαγὰς ταύτας τὸ ἐμὸν γίνεταί σὸν,
meum—tuum = mutuum. Ἡ ἐννοία ἢ πρωτόθετος τοῦ mutuum
εἶνε ἡ τῆς ἐναλλαγῆς καὶ νομικώτερον ἢ τῆς ἀνταλλαγῆς
(permutatio) καὶ οὐχὶ ἡ τοῦ δανείου. Τὴν ἀντίθετον γνώ-
μην τῶν γερμανῶν νομοδιδασκάλων ἦν καὶ ὁ ἡμέτερος Δι-
μαρᾶς ἠσπᾶσθη ἐν ταῖς Εἰσηγήσεσιν αὐτοῦ παρέσθησα εἰς
τὸν μακαρίτην καθηγητὴν σφαιερὰν, εἰ καὶ τὸ ἔτυμον τοῦ
mutuum ἀπὸ τῶν meum tuum δὲν εἶνε ἀκριβέστερον ἰσῶς τοῦ
γνωστοῦ ἐτύμου τοῦ adulterium παρὰ τὸ ad torrem alterius
ascendere!

Μητρυιά, ὅτε ἡ Σεπτὴ Παμμήτωρ ἐνομιζέτο Κρόνος αὐτὴ ἀδηφάγος, ὡς ὀκτάπους τὰ ἴδια τέκνα βιβρώσκουσα, τὰ ἴδια τέκνα θυέστεα δείπνα ἑαυτῇ παραιθεμένη, ἅτινα ἐπὶ τούτῳ ἔτεκεν ἀκριβῶς, ἵνα δῆθεν ἐξ αὐτῶν δειπνήσῃ καὶ ἀριστήσῃ!, χωρὶς οὐδὲν ἐξ αὐτῶν νὰ δύνηται νὰ εὐλυτώσῃ!

Ἄλλ' ὁ Εὐμολπος καὶ ὁ Ὀρφεὺς ὑπεραπελογήθησαν τῶν κατερρακωμένων ὑψηλῶν δικαίων τῆς Παμμήτορος.

Ὁ Ἄιδης, εἶπαν, ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου ἐλλοχαῖ! Οὐδεὶς νὰ εὐλυτώσῃ δύναται!

Ἡ Δημήτηρ εἶνε ἡ μεγάλομάρτυς μήτηρ ἢ ὁ Αἰδωνεύς νέμεται, δι' ἀενάου παιδομαζώματος, ἀπαγομένου εἰς τὰς στενὰς λαύρας τῶν πολυανδρίων, ἅτινα, ἐν τῇ δρακί αὐτῶν, χωροῦσι τὴν Οἰκουμένην ὅλην περίξ τῆς Γῆς μετὰ τοῦ στολίματος συναπαξοπάντων τῶν ἡλιορρύτων ἀστρῶν τῆς Κτίσεως.

Δὲν εἶνε ἡ Δημήτηρ, εἶπαν, ἡ γεννώσα καὶ φθεύρουσα, καίτοι αὐτὴ οὔσα Μάτρα καὶ Ἄρτεμις Χορωνή (Ἰοχέαιρα) καὶ Μάνα ὠχρὰ (Μῆνη φθίνουσα), καὶ μετὰ νεκρικοῦ ἰκτέρου παντάπασιν ἐν ταῖς νυξίν ἀποτρόπαιος!

Δὲν εἶνε, εἶπαν, ἡ Δημήτηρ, ἡ γεννώσα ἰλαρὰ καὶ ἔπειτα ἐπανάγουσα νεκρὰ καὶ ὠχρὰ τὰ ἴδια αὐτῆς τέκνα εἰς τὴν ἀδηφάγον αὐτῆς νηδύν, καὶ πάλιν αὐτὰ ἐξεμουσα ὑποκάτωθεν τῶν ἐπιταφίων λίθων των, ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐντάφιος νεκροχαρῆς σκώληξ ἐλάκτισεν ἤδη καὶ ἐμύζνησε ταῦτα καὶ ἐλακπάτησε καὶ ἐσπάραξεν αὐτὰ καὶ κατεθρυμμάτισεν

εἰς γῦριν ἐπίλεπτον, γειτόνισσαν τοῦ μηδενός, ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα τοῦ κλεινοῦ Παστέρ, συλλαμβάνοντος ἀπὸ τῶν γενεῶν τὸν Αἰώνιον. (1)

Ἄληθές ὅτι ἐν μέτρον ὑπὸ τὴν γῆν ἐτέθη ἡ εὐρυτέρα τῆς διαμέτρου τοῦ ἡλίου μεγάλη καρδία τοῦ Προμηθέως τοῦ Ἰαπετοῦ τοῦ Ἀθαμᾶ τοῦ Ἐλοχίμ τοῦ Θεοῦ· ἀληθές ὅτι ἐν μέτρον καὶ δύο ἑκατοστὰ ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ χοῦ ἀπετέθη ὁ Σωκράτης (2) ἀχώρητος ἐν τῷ εὐρεῖ τάφῳ του· ἀληθές ὅτι ὑπὸ τινα ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου ἐθεάθη ὁ ἰσόθεος Ἄριστοτέλης (3) παλαίων μετὰ τοῦ μηδενός κατὰ τῆς καταρρακώσεως τῶν χριστοτόκων μνηίγγων του!

Ἄληθές ὅτι αἱ νεκροπόλεις ἐπίκεινται, φανεραὶ καὶ ἀπταί, ἐπάνω αὐτῆς τῆς Γαίας Μητρός· ἀληθές ὅτι ὁ ἐντάφιος σκόλῃς κορυβαντιᾷ ὀλίγον τι ὑπὸ

(1) Ἐννοῶ τὴν περὶ τῶν μικροβίων τῶν ἀπεργαζομένων τὴν φθορὰν καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν τῶν ὀργανισμῶν καὶ λοιπῶν ὄγκων θεωρίαν τοῦ κλεινοῦ Παστέρ, καθ' ἣν, ἀνευ τῶν ἐν λόγῳ μικροβίων τῆς φθορᾶς, τῆς διασπάσεως καὶ διάλυσεως τῶν ὀργανισμῶν καὶ λοιπῶν ὄγκων, ἡ φύσις ἤθελεν εἶναι ἀδύνατον νὰ δρᾷ πρὸς νέας δημιουργίας ἐκ τοῦ ὑλικοῦ τῶν προηγηθεισῶν καταστροφῶν. Ἄληθῶς ὁ Παστέρ διὰ τῆς περὶ τῶν μικροβίων θεωρίας αὐτοῦ ἐχειραγῶγησε τὴν καθόλου Ἐπιστήμην πρὸς τὴν Ἀλήθειαν ἐπὶ ἀσφαλεστάτης ὁδοῦ. Λέγων ἐν τῷ κειμένῳ ὅτι «συνέλαβεν ἀπὸ τῶν γενεῶν τῶν Αἰώνιον», ἐπαναλαμβάνω τὴν πρὸς τοὺς παρισίους θαυμαστάς τοῦ Ἀνδρός πρὸ ἰσότητος ἐκφρασίμ μου.

(2) Πότε ἰστορικῶς ὑπῆρξεν ὁ Σωκράτης· τί τὸ ἀληθές αὐτοῦ ὄνομα καὶ τί ἐδίδαξε· ποῦ ἔδρασε κτλ. ὄρα Κριτικὴν μου Τομ. Α, κεφ. 41 «Ἰσόθεος Μακεδὼν Σωκράτης, ἄριστος τέλειος Optimus Maximus».

(3) Τίνες ἄλλοι ὑπῆρξαν ἄριστοι καὶ τέλειοι καὶ εἰς τί συντατίζεται ἐντελῶς Σωκράτης καὶ Ἀριστοτέλης, Ὅρα «Γιγαντῶδη μεταφυσικὴν τῆς μακεδονικῆς Σχολῆς τοῦ Σωκράτους» ἐν Κριτικῇ μου ἐνθ' ἀνωτέρω.

τὴν φιλομειδῆ καὶ ἀπδονοφρούρητον πανήγυριν τῆς θείας χλωρίδος τῆς Γεραρᾶς Μητρός. Πλὴν ἀλλ' ὅμως ἡ γερασμία Μεγαλομήτωρ δὲν εἶνε ὁ Μέγας Δῆμιος τῆς Ἀλυτρώτου Οἰκουμένης, Κρόνος καρχαρόδους ἢ Μινώταυρος καννίβαλος, Ἄρτεμις Ἰοχέαιρα καὶ Βδέλυγμα Ἐρημώσεως ἐν τόπῳ ἀγίῳ ἐστός, ἀλλὰ Μήτηρ ὑψίφων καὶ μεγαλοκάρδιος καὶ μεγαλήτωρ καὶ μεγαλόθυμος, ἀπλῶς τὰ λείψανα τῶν ἀπσῆρτων τέκνων Της, τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐν γόνασι καὶ ἐν πλησμονῇ ἐκτραφέντων, ἀπάγουσα καὶ πάλιν παρ' Ἐαυτῆ, ὅπως φυλάξῃ, δακρυχέουσα ὡς ὁ Ἄμαζόνιος, ἐγγυτάτω τοῦ πυρὸς τῆς καρδίας της, ἐν αὐτοῖς τοῖς σπλάγχχνοις αὐτῆς, ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐγκάτοις Της, γονυπετοῦντος τώρα τοῦ Παστέρ!

Ὅτε ὁ Κρέων διέταξεν ἄλλως πως, ἡ Ἄντι γόνη ἤρθη πέλωρ ὑπατία φιλόσοφος, δονήσασα τὸ μεταφυσικὸν ἀνάστημα τοῦ ἰσοθέου Ἀριστοτέλους, ἀποφηνάμενον ὅτι αἱ γυναῖκες, ὦ Σοφόκλεις, εἰς τοσοῦτο φιλοσοφίας καὶ μεταφυσικῆς ἀπάδει παντάπασι νὰ αἰρῶνται, πρυτάνεις τῶν ἀνδρῶν, ἐν τῇ μετὰ τὰ Φυσικὰ τηλεσκοπία!

Οὕτω λοιπὸν καὶ ἡ Γερασμία Δημήτηρ ἀπλῶς τὰ ἴδια τέκνα, ἅτινα Αὐτὴ διέθρεψε καὶ ἐγίγαντωση, ἀπλῶς ἐν ταῖς πλατυτάταις Αὐτῆς ἀγκάλαις, ἐσώτερον ἑαυτῆς, ἀποδέχεται, παγερὰ πλέον ταῦτα καὶ ὠχρά, πολὺδακρυς Αὐτὴ καὶ πολύστονος, διὰ τὴν συμφορὰν τῶν ἀενάων Θανάτων, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπαντᾷ δι' ἀενάων Γεννήσεων, ὥστε τρόπον τινά,

νά εξεμηῆ, ὁ Κύρ λεγόμενος ὁ Ἄιδης, (1) τὸν θάνατον, ὑπὸ λίθον βαρὺν Λαζάρου καὶ Ταντάλου, καὶ ὑπὸ πλάκα ἐπιτάφιον δακρυσιμίλευτον.

Μεγαλομάρτυς ἡ γερασμία Μήτηρ κλαίει τὸν μυστικὸν Αὐτῆς Ἄδωνιν, τὸν μικκύλον, τὸν λαλλιπούτειον, τὸν Χάρ-πύ-κροῦτ (2) τῆς σιδασιωτάτης Αἰγύπτου, ἐν αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις.

» Αὐληταὶ καὶ ὄχλοι ἐκεῖ» σημειοῦται ὁ περι-

(1)=Κρόνος ἢ Μινώταυρος. Ὁ Δαίδαλος οὕτω εἶνε ἐξαίρετος λαξευτῆς μνημάτων καὶ ὁ Τάνταλος ὑπὸ τινα ἀλλην ἀποψιν, εἶνε ὁ ἔνοικος τοῦ λαξευτοῦ πετρίνου μαυσωλείου, εἰ καὶ Δαίδαλος καὶ Τάνταλος εἶνε ταῦτόν. Ἄλλὰ διὰ τί ὁ Ἄιδης λέγεται κύρ; ὄρα Κριτικὴν μου. Κυρίως λοιπὸν ἡ Ρέα Γῆ ἐξεμεῖ, ὑπὸ λίθους ἐπιτυμβίους καὶ πλάκας ἐπιταφίους, τὰ ἐαυτῆς τέκνα καὶ οὐχὶ ὁ Κρόνος. Ἀληθές ὁμοίως ὅτι αὐτὴ προσφέρει εἰς τὸν Ἄδην ἐξ οἰκειῶν πέτρας καὶ μάρμαρα ὑφ' ἀτίθησιν ἐσπαργανωμένα τὰ ἴδια τέκνα. Ὅμως ἡ ἔννοια αὕτη εἶνε σφαλερά, καθόσον ὁ Θάνατος εἰσεπήδησεν ἐξωθεν, ἡ δὲ Γαῖα εἶχεν ἀκεραίαν τὴν ἀθανασίαν, ἐν ἀρχῇ. Ὁ ἐξερασθεὶς Λάζαρος ὡς Las—Laris τίς ἦτο πράγματι ἱστορικῶς; ὄρα Κριτικὴν μου Τομ. Γ'. κεφ. 40 «Ἀντιρρήσεις Καίσαρος καὶ Κικέρωνος».

(2) Ὑπῆρξε στιγμή καθ' ἣν οἱ Δωριεῖς ἐκάλεσαν τὸ ὑψιστον παιδίον ΧΑΡ-ΙΛΑ-ΟΝ Ἡ θεοσκευτικὴ ἐντελῶς αὕτη ὑψωσις τοῦ ὑψίστου θεοῦ παιδὸς ἀπεδόθη εἰς τὸν Λυκοῦργον Σπάρτης, ὅπερ ἀληθές, ὅμως εἰσεπήδησεν ἔπειτα ἡ ὑψίστη αὕτη θεοσκευτικὴ τελετὴ εἰς τὰ ἐδάφη τῆς ἱστορίας ὡς ἱστορικὸν πολιτικὸν γεγονός. Ἡ αὕτη ὑψωσις τοῦ θεοῦ Παιδὸς ἐγένετο καὶ ἐν Κρήτῃ. Καὶ ἐκεῖ δὲ τὸ παιδίον τὸ ὑψιστον (ΚΡΟΥΤ) μετέπεσεν εἰς κολεκανοὺς Κορυήτας, ὅσπερ κατὰ τὴν αὕτην ὑψωσιν ἐν Ρώμῃ, ἐξ ἀφορμῆς ἰδίας, οἱ ἀραιοὶ κάτοικοι τῆς Αἰωνίας Πόλεως ὠνομάσθησαν αἰγυπτιαστὴ καὶ αὐτοὶ ΚΡΟΥΤ ἦτοι Κούρηντες ἢ Κ(ου)ρήνται τούτέστιν Κόβιρτες Quirites. Ὅρα περαιτέρω Κριτικὴν μου Τομ. Β'. 61 «Εἰκὼν τῆς παντοδυναμίας τοῦ Κυρίου οἱ Κούρηντες καὶ οἱ Quirites Κρήτη=Ρώμη· Ἀντιρρήσεις Λευκίου Κατιλίνα».

κλεῖς Ἀλέξανδρος Λυκοῦργος.

Καὶ ἠγεῖται τῶν θρόνων ἡ γερασμία Μήτηρ μετὰ
θυγατέρων Σειρήνων καὶ μετὰ ὀλοφυρμῶν Συρο
φοινίσσης μητρός, ἀνακοπούσης τὸ βῆμα τοῦ Θεοῦ
ἐπὶ τῆς γῆς ἐκεῖ που παρὰ τὴν Τύρον.

Καὶ θρηνεῖ ἐπὶ τῇ ἀπειλούσῃ αὐτὰ τὰ σκῆπτρα
τοῦ Αἰωνίου ἀδικία τοῦ Ἀἰδωνέως τοῦ ἀειδοῦς.

Πλὴν τοῦ Σωκράτους! πᾶσα ἄλλη καρδιά ῥί-
γνυται, καὶ ἡ καρδιά τοῦ Σαβαώθ, ἐν τῷ μεγαλειο-
τάτῳ προσώπῳ τοῦ Σαβαζίου Διός, ἀμείβεται οὕτω
εἰς συντρίμματα καὶ κονιορετόν, βορὰν τῶν αὐρῶν,
ἄτε καρδιά Πατρὸς!

Καὶ μεταπίθεται!

Ἡ ἀθέσφατος καταιγὶς καὶ ὁ χιονώλενος χειμῶν
τῶν δακρῦων μεταπίθεται οὕτω τὸν Αἰώνιον ἵνα τὴν
μυστικὴν ΒΙΟΛΗΝ Τῆς ἀναστάσεως καὶ παραδόσεως
αὐτὴν τῇ Μητρὶ αὐτῆς κατὰ Μάϊον, διότι ἦτο
Μάϊος πέρυσιν, ὅτε τῆς Ἰόλης τὰς δροσερὰς πα-
ρειὰς ὁ Ἀἰδωνεὺς θανασίμως, διὰ τῆς ὄχρῆς πνοῆς
Του, ἐμάραινε!

Ἐντέστη εἰς τὴν θείαν ἔγερσιν τῆς χρυσοκόμου
Ἰόλης ὁ ἴσος τοῖς οὐρανοῖς Προμηθεὺς;

Ἄπαγε!

Ἐντεδρασεν ὁ αἰπὺς ὁ Σωκράτης, δόξα ἑκατὸν
ἔθνῶν καὶ παντὸς τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος ἡμῶν;

Παντάπασι!

Ἐντεῖπεν ὁ Ἄργος τὰ θεῖα ὄμματα καὶ Σαβαώθ
τὰς δυνηρὰς φρένας, Ὅμηρος ὁ Ὅμηρος;

Οὐχί!

ἰ Ἀντέλιξεν ὁ Πυθαγόρας, ὁ βαθυχαίτης καὶ βαθύνοος;

ἰ Ἄλλ' ἦκιστα!

ἰ Ὁ τὸ μέτωπον πλατύτερος τῶν οὐρανῶν Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ εἰκονίσας τὸν Αἰώνιον ὡς Ἄπειρον, εἶπαν τὸ μέγιστον οὐχί;

ἰ Ἄλλὰ ψεῦδος! Ἄλλ' οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον οὐχί!
ἰ Ἄλλ' οὐδὲ κατὰ διάνοιαν!

ἰ Ὁ Εὐμολπος καὶ ὁ Ὀρφεύς, δεινοὶ ὑποφῆται, ἀλλὰ μηδέποτε προϊδόντες τὸν βούλγαρον ἑλληνορραϊστὴν τῆς Μακεδονίας Τῶν, ἐβόησαν κατὰ «τῆς γλυκείας Παρθένου» ὑπὲρ τῶν βουλγαρικῶν δικαίων τοῦ Πλούτωνος;

ἰ Ἄλλ' εὐφῆμει!

ἰ Ἄλλ, οὕτω, ἡ κάθοδος τοῦ ἀθεσφάτου καὶ πέρα παντὸς γνίνου μέτρου Ἐμμανουὴλ ἐξισφολίσθη τῷ Κόσμῳ, ἥδη ἀπὸ τῆς πρώτης λειτουργίας τοῦ Ὀρφέως ἐπάνω τοῦ ὑψηλοτέρου παρὰ τὸν Ἴστρον βωμοῦ τῆς Μακεδονίας, Ἦτις ἐγέννησε τὸν Χριστόν! καὶ, ἐν τῇ βουλγαρικῇ σταυρώσει Της, χιλιάκις ὑπερέβη μέχρι τοῦδε τὸν Γολγοθᾶν Ἐκείνου!

ἰ ὦ ἐκεῖνος ὁ τετιμημένος Γολγοθᾶς!

Τὰ πάντα μετέστησε καὶ μετέλλαξε πλὴν τῆς γενετήρας Του τῆς Μακεδονίας καὶ πλὴν τῶν χωρῶν ἐν οἷς βασιλεύει ἡ Φρίκη καὶ πλὴν τῶν χωρῶν τοῦ ὑπάτου Πολιτισμοῦ, νοσταλγοῦντος ἐπ' ἐσχάτων πρὸς τὴν βαρβαρότητα καὶ τὴν ἀκολασίαν καὶ πρὸς τὸ αἷμα τῶν ἀθῶν λαῶν!

Ὁ Γολγοθᾶς ἐκεῖνος θὰ μετεμόρφου καινὴν Γῆν καὶ καινοὺς Οὐρανοὺς.

Ἐν τούτῳ ἡ μὲν δαιμονία Ἀποκάλυψις ἀναγγέλλει ὅτι γενήσονται τὰ πάντα καινὰ, καινοὶ οὐρανοὶ καινοὶ γῆ ! ὅλως ἐξ ὑπαρχῆς ! πάλιν αὖθις !

Ἡ δὲ ἐλευθέρα ἐρμηνεία τῶν εὐσεβῶν ἐκκλησιασμάτων τῆς ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας κηρύσσει ἔμπροσθεν καὶ ἀσφαλῆ τὴν Γῆν, ὡς γέγραπται καὶ γὰρ **παραμένει εἰς τὸν αἰῶνα**».

Καὶ ὁ Γολγοθᾶς οὕτω θὰ μετεμόρφου λοιπὸν καινὴν τὴν Γῆν, ἥτις ἔτι παραμένει Γραῖα καὶ μετὰ τὰ εὐαγγέλια τοῦ Χριστοῦ !

ᾠ !

: Πότε λοιπὸν θέλει ἀνακαινισθῆ, ὡς ἀετοῦ, ἡ μυθικὴ ἐκείνη νεότης Της, ὡς ὅτε τὸ ἔαρ ἠκτινοβόλει ἐπάνω αὐτῆς ἑπταετές ;

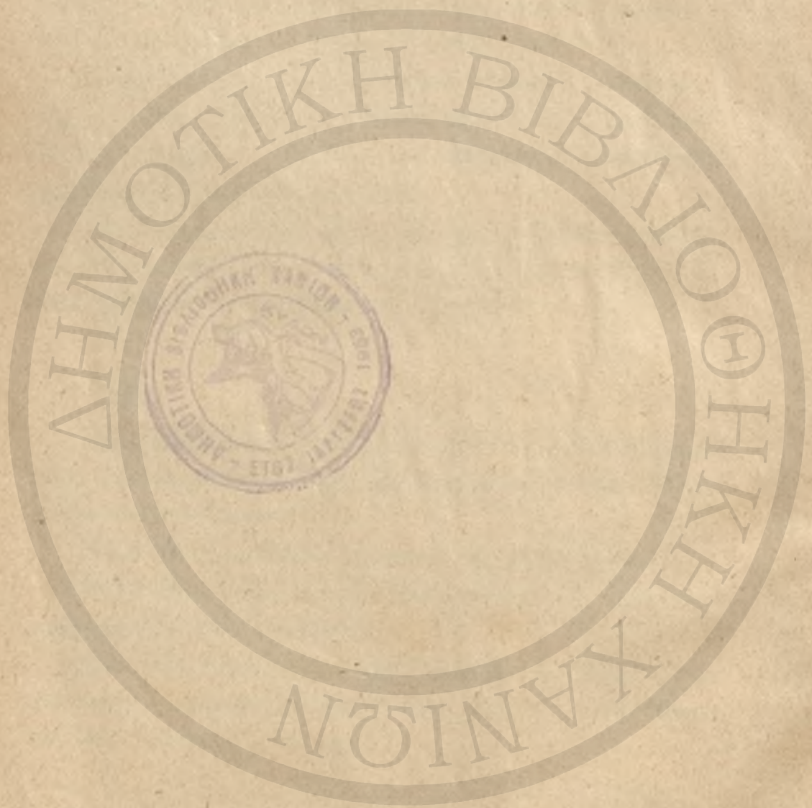
: Μετὰ τὸν ὀριστικὸν θάνατον τῆς Μακεδονίας ;

: Μετὰ τὴν ἀπέλασιν τῶν Εὐαγγελίων εἰς τοὺς κοπρῶνας ἔξω τῶν κοινωνιῶν ;

Μετὰ τὴν καταδίκην τοῦ Χριστοῦ ἐν ταῖς χριστιανικαῖς κοινωνίαις καὶ ἐν τοῖς χριστιανικοῖς ἔθνεσιν ὡς παράφρονας ;

Τότε μόνον ;

ᾠ, ἐὰν τοῦτο, ἀληθῶς τότε εἴμεθα λίαν ἐγγύς !

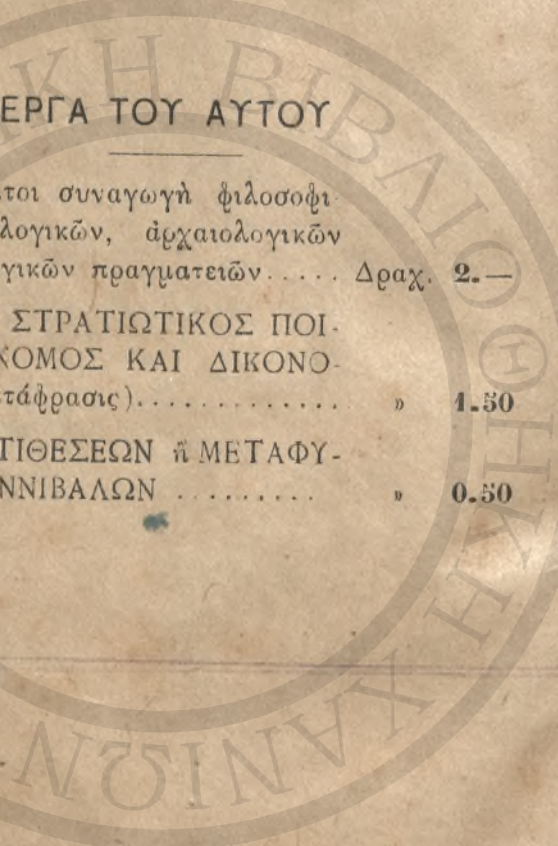

73
9.6
6/3
24/10

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΣΥΝΝΑΑ ἤτοι συναγωγή φιλοσοφικῶν, θεολογικῶν, ἀρχαιολογικῶν καὶ φιλολογικῶν πραγματειῶν.....	Δραχ.	2.—
ΙΤΑΛΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΟΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (μετάφρασις).....	»	1.50
ΝΟΜΟΙ ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΝ ἢ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΚΑΝΝΙΒΑΛΩΝ	»	0.50

ДНМОТИКН ВІВЛІОБНІКН
ХАНІСН

